

tribuna

LIST SLOVENSkih ŠTUDENTOV

LETO XIV.

Ljubljana,

21. X. 1964

Številka 22

ŠTUDENTSKA ORGANIZACIJA NA RAZPOTJU

Ne da bi poglobljeno posegli v »zgodovino« ZS, lahko z gotovostjo ugotovimo, da je imela pomembno vlogo na naši univerzi, vendar moramo tudi ugotoviti, da je v zadnjih letih hiral — kar še posebej velja za ideološko-politično področje. Pogrešali smo dnevnega iskanja in prilagajanja vloge ZS v našem dinamičnem družbenem razvoju, tako da so jo stari odnosi, struktura in oblike dela v organizaciji vedno bolj utesnjevali. Tisto, kar je bilo nekoč nujnost, je postalo cokla razvoja. Zadah anahronizma je počasi prodiral v vse pore organizacije.

Preveliko nalogo bi si naložili, če bi hoteli poleg sedanjih slabosti analizirati še vse vzroke, zaradi katerih je ZS prišla v položaj, v katerem je sedaj.

Na kratko: prav gotovo je bilo pomembno zaostrovanje študijskih pogojev v zadnjih letih, družbeno-politična nerazgledanost aktivistov, neaktualnost, sektorstvo, omahljivost vodstev in pot najmanjšega odpora itd. Vodstva so zaradi teh in še marsikaterih drugih vzrokov vedno bolj izgubljala stik s članstvom, zaradi česar so študentovsko problematiko reševali le ozki krogi izvoljenih aktivistov, kar pa nujno spodbuja različne interese vodstev in članstva ter še bolj odtuja vodu od problematike.

Tako ni danes nobena skrivnost, da se večina študentov »ne zanima« za »svojo« organi-

zacijo, da se sproščajo pobude zunaj ZS, in da so se celo formirale »neformalne grupe« (kot npr. ob zadnjih dogodkih na univerzi), ki so bile sovražno razpoložene do vodstev ZS.

Prav tako lahko ugotovimo ob pregledu predavanj v okvirih svobodnih kateder in podobnih oblik razen nekaterih izjem neaktualnost, pomanjkanje poguma v odpiranju pereče problematike, strokovno ozkost ali pa celo popolnoma nesprejemljive zabavno turistične teme, ki v ta okvir prav gotovo ne sodijo.

In ravno na svobodnih katedrah in različnih tribunah bi se morali študentje odkrito pogovoriti bodisi s strokovnjaki bodisi z družbeno-političnimi delavci o vseh problemih stroke in družbe sploh. Le za spoznanje bolje je glede aktualnosti na ostalih področjih dela ZS in občutno bolje na socialno ekonomskem področju, kjer je ZS, kljub vsem slabostim, storila skoro vse, kar je bilo v njeni moči.

Neposredna posledica odtujenosti vodstev od članstva in vodstev med sabo je razdrobljenost in neusklajenost dela v vertikalnih in horizontalnih smereh. Okviren program dela celotne ZS na ljubljanskih visokošolskih zavodih, temelječ na usklajenih planih organizacij po šolah, in s tem enotnost najvažnejših akcij, je v teh razmerah le lepa neuresničljiva želja. Le redke organizacije po šolah namreč planirajo svoje delo, še manj pogoste so tiste, ki načrtano delo opravijo, kar pa je povsem ra-

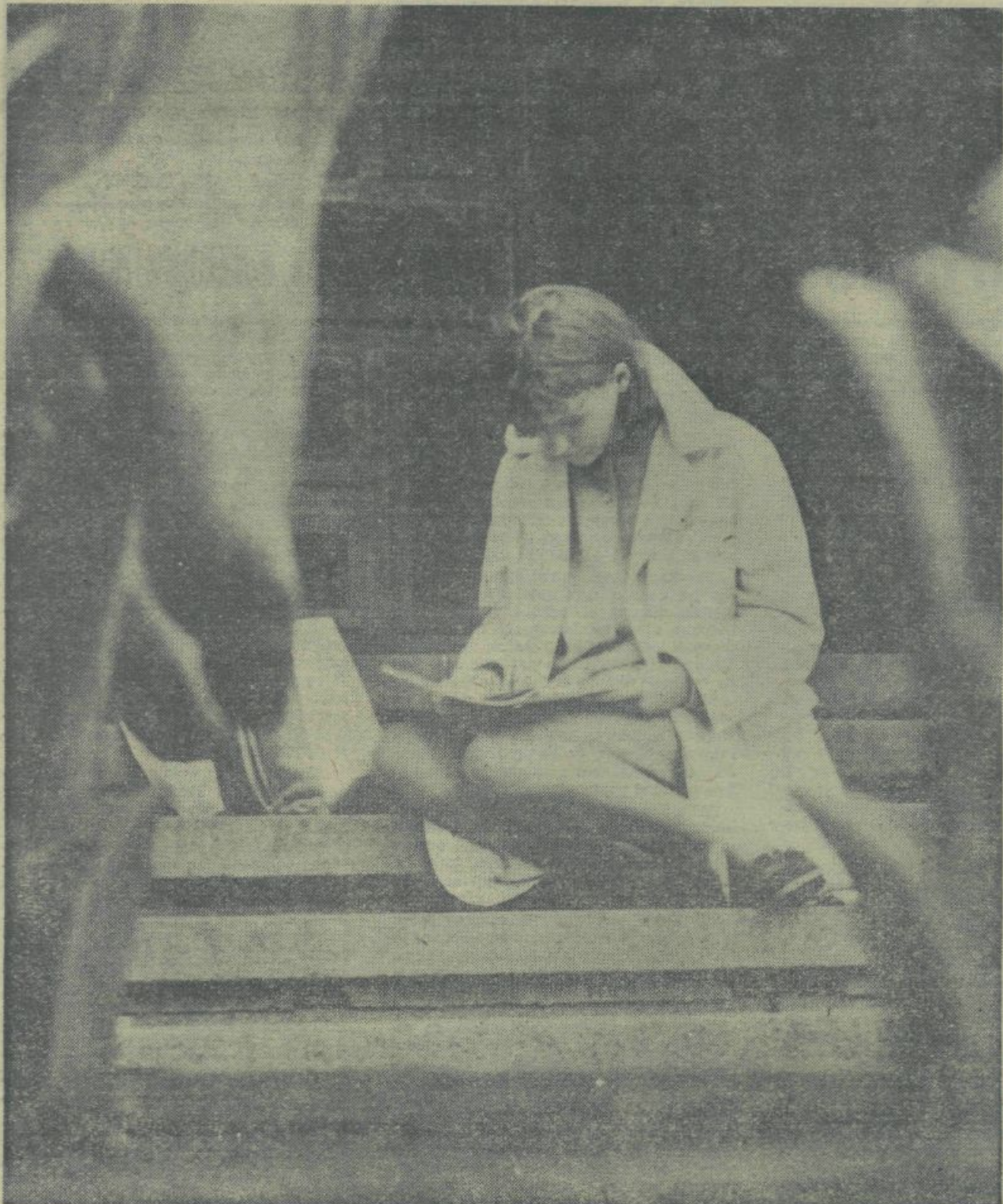
zumljivo, če upoštevamo, da sestavljajo programe na zaprtih sestankih vodstev, ki objektivno ne morejo sestaviti optimalnega plana, ki bi obsegal širše interese članstva na šoli, kaj šele celotne organizacije.

V najneposrednejši povezavi z neusklajenostjo in nenačrtovano delo ZS ter pogojeno s skupnim vzrokom — odtujenostjo vodstev — je nezadovoljiva učinkovitost prizadevanj ZS. Prav gotovo ob dejstvih, ki smo jih že našli, neučinkovitost ZS ne preseneča. Stališča in akcije brez podpore članstva ne zbudijo zaželenega odmeva zunaj ZS. Tako se je do nedavna zelo slabo reševal materialni problem študentov, dokler niso stališč podprli široki krogi študentov.

Od članstva odtujena in s tem le svojemu čutu odgovorna ter lastnim interesom prepuščena vodstva so idealno okolje za bohotenje neodgovornosti dela, neresnosti in sploh nezdravih odnosov med aktivisti in samimi vodstvi. Še posebej velja to za mladinske organizacije. Ta plesen se je v ZS tako razširila, da daleč presega možnosti, kako rešiti to zgolj s tem, da hierarhično višja vodstva kaznujejo posameznike in nižja vodstva. To zopet govori o globljem vzroku, ki zahteva nekatere temeljite spremembe v ZS. Da ugotovitev o neodgovornosti do dela v ZS drži, nam pokaže že bežen pogled na sestanke raznih organov ZS.

V zadnjih letih se v ZS tudi vedno bolj zaostruje kadrovska problematika; res je sicer, da so se v tem času tudi zaostrili študijski pogoji in materialna problematika, vendar to nikakor ni bistven vzrok, da kvaliteta vodstev, kakor se zdi, pada, in da študenti tako neradi sprejemajo različne funkcije.

Nadaljevanje na 2. strani

MARIBORČANOM!

Da, zadnji čas je, da se odkrito pomenu o deležu mariborskih študentov v Tribuni. Mariborska rubrika v Tribuni je že eno leto med slabšimi stranmi v listu, pa tudi po dveh letošnjih številkah je stanje isto. Čul sem celo že, da je uredništvo Tribune izreklo nekaj besed o odpovedi gostoljublja naši strani, če se kvaliteta ne bo izboljšala. Čeprav nas z uredništvom Tribune (po združitvi Katedre in Tribune) vežejo neki administrativni postopki in zapisniki, popolnoma jasno razumem stališče uredništva. Naša stran se nikakor ne sklada s kritičnim, jasnim in pogumnim konceptom Tribune. Medtem ko veliko število prispevkov v Tribuni tvorijo polemike, razprave, male študije, skoraj vse pa odlikuje kritičnost, večja ali manjša strokovnost, mladostna vnema, pa so naši prispevki na čitalniški, poročevalski ravni podobni dnevnim vestem v časopisju, po večini pisani objektivistično, brezosebno. Pisanje v Tribuno iz Maribora je celo, menim tudi, da je glavni namen avtorjev zaslužiti poceni nekaj denarja.

Zato pozivam vse mariborske študente, posebno novince, da se vključijo in sodelujejo v listu. Mariborska stran ne more in ne sme biti domena nekaj rutiniranih pisunov, marveč naj bo resnična tribuna mariborskih študentov. Pozivamo vse, ki se čutijo sposobni, da napišejo nekaj o problemih, ki jih srečujemo, da jih poskušajo po svojih močeh reševati. Veseli bomo vsakega prispevka, ki bo pošten in bo kaj več kot golo poročilo.

Zelimo si res kritičnih, pogumnih, resničnih besed, želimo si polemike, debate, preprič, kajti le v kresanju misli je prava pot. Skratka, želimo si angažiranih sodelavcev. Prepričan sem, da jih Maribor nekaj premore. Poleg specifičnih mariborskih problemov pa naj sodelavci pišejo tudi o drugih področjih dejavnosti.

Če nikakor ne bomo uspeli kvaliteto napolniti te borne ene strani, so absurdni vsi pogovori o samostojnem glasilu mariborskih študentov. Prav tako je nesmiselno vztrajati pri tej rubriki, če je slaba in če je domena dvojice ali trojice. Mariborska rubrika v listu naj služi izmenjavi mnenj, kritiki, pojasnilom, debati, naj bo namenjena vsem mariborskim študentom. Svoje prispevke prinesite v Gregorčičevo ulico, ali podpisane študentu na pedagoško akademijo, do torka vsak teden, ali pa jih pošljite kar v Ljubljano.

Tone Partljič, urednik mariborske strani

OST TEDNA

Streli v balkanski divjini

14. oktobra smo v Ljubljanskem dnevniku, dan kasneje pa v Delu, prebrali vest, da so po dveh mesecih zasledovanja kriminalistični organi ustrelili sedemkratnega ubijalca Hazira Numanovića. Opis

dogodka je sicer v vsaki od obeh vesti drugačen, ker pa ni prav nič zmotilo slovenske javnosti, ki sta jo z vso zadevo dovolj podrobno seznanili že dve obsežni reportaži, objavljeni v Nedeljskem dnevniku 13. in 20. septembra.

Nedeljski dnevnik nam je z zgodbo o šiptarskem odpadniku, ki je strahoval nekaj vasi, pripravil dražljivo razvedrilo: obeta pa se nam skorajšnje nadaljevanje zgodbe o pobijanji in preganjanji v tujinskih gozdovih, saj nas je Nedeljski obvestil, da so nekatera »plemena« že obljubila krvno osveto. Numanovičem. Gotovo bo naš najbolj mondeno orientirani časnik poslal na kraj spopadov posebnega dopisnika, ki bo sproti obveščal srednjeevropsko slovensko javnost o dogodkih v balkanski divjini. Zdi se, da bo na ta način popularni Nedeljski najbolje izpolnil tihe želje slovenskih bralcev; »tihe želje« pravim zato, ker po obeh reportažah nismo slišali niti glasu negotovanja. Iz tega lahko sklepamo (mogoče tudi po popularnosti časnika, ki objavlja take in podobne zapiske), da naše bralstvo take reportaže ne le prenese, ampak si jih verjetno na tihem

celo želi (problem je freudovski; žal pa Slovenci Freuda ne priznavamo).

Naj mi bo kljub morebitnemu nerazumevanju bralcev in urednikov Nedeljskega (ki jim nikakor nočem pokvariti skupne zabave) dovoljeno nekaj pripomb. Zdi se mi vse lepo in prav, če časopisje obvešča javnost o vseh dogodkih, takšnih in drugačnih, vendar pa mi bodo vsi uredniki verjetno pritrtili, če dodam, da je treba upoštevati vprašanja, kako in zakaj obveščamo. Nič me ne moti, da časopisje piše o ubojih in umorih na primer v okolici Tutina. Primer Hazira Numanovića se mi v svoji grozovitosti zdi še posebno težak in pomemben. Mislim, da je indikator nekaterih zelo kritičnih, pa še nerešenih problemov — problemov gospodarsko in kulturno zaostalih predelov naše države. V omenjenih reportažah bo pazljiv bralec zasledil vrsto detajlov, ki so se piscu nehote in nevede prikrajali pod pero in ki pričajo o obupni zaostalosti, beži in določeni brezperspektivnosti krajev, kjer so se odvijali nasilni dogodki. Kaže pa, da Slovenci za take probleme nimamo razumevanja, da jih ne opazimo ali nočemo opaziti: v socialni in ekonomski drami uživamo v njenih kri-

minalnih komponentah. Ne vidimo drugega kot napet thriller, krvavo zgodbo, kako se neki Balkanci med seboj pobijajo, zanima nas eksotika polplemenskih vaških organizacij — mi smo pač »kulturalni« in »srednjeevropski« in se vozimo v fičkah. V stavku »Nekega kmeta... je napadel od zadaj in ga prisilil, da mu je iz hiše prinesel KRUHA IN SIRA, VSE KAR JE SE IMELA« (Nedeljski 13. sept.), vidimo samo puško in nasilje (čeprav je mogoče prav ta »kruh in sira« vzrok prelitvanju krvi in vsem problemom, ki jih slutimo za njim).

Prav nič bi ne imel proti pisanju o pokolih, če bi tako pisanje ne bilo samo v zabavo »civiliziranemu« slovenskemu bralec in če bi bili nasilni dogodki samo povod za pisanje o resničnih in nerešenih problemih, zaradi katerih prihaja do takšnih dogodkov. Ko bi bilo temu tako, bi lahko odgovoril na »zakaj« takega pisanja, tako pa mi ob prebranju Nedeljskega ostaja samo občutek popolne odrezanosti od problemov drugih jugoslovanskih predelov, občutek zapiranja v samozadovoljstvo in misel o globokem, nezavednem in prav zato še nevarnejšem šovinizmu. Rastko Močnik

Parada neuspelega in zamujenega

Izgublamo ostrino vida? Smo mar otopeli? Smo izgubili zdrave reflekse? To so vprašaji, ki bi jih morali udarjati na rotacijski papir z mastnimi črkami. Bili smo na JAVNI TRIBUNI O PROBLEMIH

DIJAŠKIH DOMOV. Poslušali smo krike na pomoč s strani predstavnikov dijaških domov in priznanja, da je vse to res in prav, s strani predstavnikov kompetentnih institucij (okrajna skupščina, svet za šolstvo). 700 mladim so letos v Ljubljani zavrnilo prošnje za sprejem v domove. Kapacitete domov se v zadnjem času niso povečale. V domu Anice Cernejeve je 332 gojenk. Po 24 gojenk spi v eni sobi. Po manjših sobah ne kurijo, zato ležijo dekleta v trenirkah. Za vse stanovanke imajo štiri tuše. V bolniški sobi prepušča strop.

Dom Majde Vrhovnikove je v bivšem samostanu — v njem spi v enem prostoru 47 (!) gojenk. V šoli za otroške sestre, pravzaprav v njenem internatu, je 90 ležišč, sami pogradi v treh nadstropjih. Pouk imajo v treh izmenah — 300 dijakinj od sedmih zjutraj do pol enajstih zvečer. Na vsako dijakinjo pride 2,5 m² šolske in stanovanjske površine. Devet domov v Ljubljani bi potrebovalo okrog 25 milijonov za popravila, da bi bilo življenje v njih na primerni kulturni ravni. V treh domovih v Ljubljani niso dobili dovolj dotacij niti za osebne dohodke strokovnega osebja. Na enega vzgojitelja v internatu pride tudi preko 60 dijakov, stimulacija za delo pa je prillikava. To so dejstva, zgovorna dejstva, ki, kot je videti, nikogar ne pretresejo.

In v teh dejstvih tiči gnojna bula, ki se ji pravi razlika med mestnim študen-

tom ter fantom in dekletom, ki pride daleč iz Prekmurja, iz Dolenjske ali Krasa. Ali sanjajo ti ubogi prebivalci (ali niti to, ker niso dobili prostora) o topli sobi, o pogojih študija, o urejeni prehrani, o miru in koncentraciji, o duševni harmoniji itd.? To je problem (uh, kakšna diskreditirana beseda!), ki udarja ob reformo šolstva, ob racionalizacijo investicij, ob javno mnenje, ob zaupanje v kompetentne forume. Prepričan sem, da sestradan in prezebljen dijak z nezaupanjem posluša govorca na tribuni, ki pravi: »Nič ne zaleže, če bi rekel visokemu funkcionarju: denar sem, ali pa hlače dol,« problem, kot je ta (internati), je treba reševati od spodaj. Vaši starši so upravljalci, njim recite, naj sprožijo v svojih delovnih organizacijah vprašanje odvajanja 2,5 odstotka od osebnih dohodkov...« (Financiranje strokovnega šolstva naj bi potekalo v obliki pridobivanja sredstev od gospodarskih organizacij, ki naj bi po uredbi odvajali 2,5 odstotka — kot je bilo razumeti iz govora dr. Viktorja Damijana, pa ta uredba ni v praksi realizirana.)

Zakaj z nezaupanjem gledamo na izjave kot so: »pa bo res treba nekaj ukreniti?« Zato, ker so to papirnate besede. Diskusija v okviru javne tribune je bila goreča, dokler so razpravljali mladi iz domov, prizadeti zaradi nepravilnosti, ki vidi vse prej kot njihovo bitno vprašanje, vprašanje osnovnih pogojev za človeško

zadovoljstvo — hrane in stanovanja. Na koncu so priznanja starejših prisotnih: »saj je vse lepo in prav, kar pravite, ampak denarja ni,« razvodenela, ohladila učinek tribune in izkrivila njeno poanbo, ki naj bi bila zadnji opozorilni klic družbi, ki je kratkovidna in otopela. S svojega stališča ima prav Mitja Rotovnik, ki pravi: »Kdo je ta tovarišica družba?« pozablja pa, da nekdo mora biti odgovoren za stanje, kakršno je, in da je izstreljevanje odgovornosti med oblake priznanje nemoči in pristajanje na ugotovitvah, na pasivnem registriranju. Akcija »od spodaj«, s strani upravljalcev v delovnih organizacijah, po samoupravni liniji, je zamujena in neuspešna. Stanje, kakršno je, je brez smisla zalivati s tolažbami in ugotavljanji — obstaja strah, da tribuna še ne bo prav kmalu obrodila sadov, kakršni so potrebni. Smisel takšne tribune naj bi bil, takoj publicirati in plastično prikazati stanje in oštevilčiti sredstva, ki so potrebna za najnujnejšo sanacijo. Če ne zaleže priporočilo skupščine, pa je potrebno najti drugačno pot, pa čeprav administrativno. Tu ne bo nihče oporekal nedemokraciji in poti smimos. Videti je, da smo že predolgo čakali na iniciativo »od spodaj« in puščali trpeti vso generacijo. Ta generacija verjetno ni odgovorna za stanje. Tako ne gre več za tribuno, ampak za žaloigro dijaških domov. Dimitrij Rupel

Razmišljanje o nedejavnosti mariborskih študentov

Pri vprašanju, ali so mariborski študenti aktivni ali pasivni, ne velja biti nestrpen. Prepričan sem, da po svoji delavnosti oziroma nedejavnosti ne predstavljajo nobene izjeme med slovenskimi in naj-

brž tudi jugoslovanskimi študenti. Povsod je najbrž manjšina, ki je družbeno dejavna in večina, ki je pasivna, frigidna, lena, pripravljena le na pasivno sprejemanje. Nekateri seveda preenostransko gledajo na ta problem in štejejo za aktivne le tiste študente, ki so politično aktivni, ki imajo določene funkcije. To je zgrešeno, saj je politična aktivnost le del družbene aktivnosti. Ali je študent, ki piše recimo kritike o gledaliških predstavah, neaktiven, ali je njegovo delo manj vredno kot, recimo, delo blagajnika študentske organizacije na neki šoli? Nikoli ne bodo vsi študenti navzven politično aktivni, pa čeprav si naš sistem tudi v širšem okviru zato prizadeva (samoupravljanje, rotacija...), čeprav je želeli, da bi zavzemali vsi svoja stališča do vsakdanjih problemov. Preenostavno bi bilo torej šteti za družbeno aktivne le tiste, ki hodijo na sestanke, predavanja; prav tako niso aktivni le funkcionarji, nezanesljivo merilo je tudi članstvo v ZKJ, saj vemo, da imamo tudi take komuniste, ki so pasivni.

Skrbeti nas mora tista večina, ki ni aktivna na nobenem področju, ki pasivno opazuje življenje okoli sebe, ki je frigidna v gledališču, kinu, na predavanju, pri pouku-povsod, povsod, razen, ko gre za njihove vsakdanje skrbi, ki so čisto zreducirane na prehrano, spanje, ljubimkaje, prebiranje magazinov in poslušanje popevk. Najli vzroke za pasivnost večjega dela študentov ni lahko. Nekateri enostavno zvalijo krivdo na nezanimivost raznih sestankov, ali na premajhno obveščeno. Prepričan sem, da ne bomo vsega rešili, če bomo skrbno pripravili sestanke in izobesili deset plakatov na vsaki šoli kot za cirkus. Vzroki za to so verjetno splošni in globlji. Lahko bi jih delili na objektivne in subjektivne. Morda je res, da se nekaterim predobro godi — to so le redki otroci staršev s pomembnimi stolčki, morda je res, da so drugi družbeno neaktivni,

ker si morajo z dodatnim delom zaslužiti za svoj obstoj in še kaj. Velja se tudi vprašati, kako uspeva naš vzgojni sistem pri uresničitvi svojega smotra-vzgojiti socialistično aktivno osebnost. Naši vzgojitelji ne gre odrekati prizadevanje v tej smeri (razredne skupnosti, skupinski pouk...), a rezultati zaenkrat še niso zadovoljivi.

Zanimajo me v tem primeru objektivni vzroki za relativno pasivnost mariborskih študentov. Zavedam se, da ne bom odkril Amerike in da bo ostalo še veliko nepovedanega. Za prvi vzrok bi vsekakor štel prekratko študijsko dobo. Mariborske višje šole so nastale zaradi velikih kadrovskih potreb vsakdanje prakse, ki pa narakuje čim prej veliko diplomantov prve stopnje. Tako traja študij na večini šol razen eni) 2 leti. Programi so seveda natrpni, vsem se mudi — profesorjem in študentom. Da študenti opravijo pogoje, ki so postavljeni za prehod iz enega semestra v naslednji, morajo narediti tri ali štiri izpite v enem mesecu. Da je ob tako dik-tiranemu tempu marsikomu nemogoče delovati še na drugih področjih, je več kot očitno. Toda zelo je zanimivo, da na večini šol študenti niso razpravljali o tem problemu, ko so sprejemali statute. Zaenkrat pa bi bilo nujno razmišljati o tem, da bi predavanja obsegala vsaj pet semestrov in absolventski staž en semester. Tako bi se študij podaljšal za leto, medtem ko se sedaj čas do diplome nemalokdaj še podaljša, saj gre veliko študentov v službo pred diplomom.

Mnogi gredo v službo prehitro ali pa celo med študijem zaradi slabih materialnih prilik. Študentska zadruga šteje 300 članov, mnogi pa so v delovnem razmerju tudi brez povezave zadruga. Gotovo je, da študent, ki poleg študija še opravlja službo, ne bo družbeno zavirljivo aktiven. Seveda je materialni problem pereč za vse študente, ne samo za mariborske. Podat-

ki kažejo, da je v Mariboru razmerje med študenti, ki so otroci delavcev, in med onimi iz družin nameščencev 1:1, medtem ko je drugod razmerje za delavske otroke bolj neugodno. To pa lahko pomeni, da je tudi materialno stanje bolj kritično.

Tudi pomanjkanje tradicije je lahko vzrok za manjšo aktivnost. Študenti še nismo našli svojega mesta in vloge v Mariboru. Seveda pa je staro tudi dejstvo, da Maribor kot izrazito industrijsko središče še daleč ni spodbuden za vsestransko angažiranost študentov. Trenutno smo pričča preživahnemu kulturnemu dogajanju (mariborska kulturna revija, brucovski teden, začetek sezone v SNG), kasneje pa bo spet zatišje.

Tudi ukinitve Katedre, oziroma njena združitve s Tribuno, ni spodbudno vplivala na delo študentov. Toda ta situacija dobi novo podobo ob spoznanju, da nismo sposobni napolniti niti ene kvalitivne strani v Tribuni. Nekateri kar pretiravajo s tožbami, da ni v Mariboru prostorov za študente, da ni kluba. Zavedam se, da so taki prostori nujno potrebni, toda preveč pričakovati še od samih prostorov je nesmiselno. Naš problem je, kako bomo pripravili, ko bomo dobili klub, ali bomo takrat dovolj aktivni, da ne bodo čakali prazni prostori.

Iz vsega sledi, da objektivno ugodni ali neugodni pogoji za aktivnost niso usodni. Usodna pa se mi zdi subjektivna, ali če hočete, notranja aktivnost, zavzetost za svet, v katerem živimo, želja po akciji. Zakaj pa ni te notranje prožnosti, delavnosti, žilavosti, pa je že novo, nič kaj lahko vprašanje.

Tone Partljič

Mariborski visokošolski zavodi v novem študijskem letu

Z željo, da našim bralcem približamo probleme, s katerimi stopajo mariborski visokošolski zavodi v novo študijsko leto, smo zaprosili direktorje posameznih višjih šol, da nam na kratko spregovore o najaktualnejših problemih njihovih zavodov.

Direktor višje pravne šole prof. France Venturini

VELIK OSIP MED ŠTUDIJE

Če upoštevamo, da obstaja šola šele nekaj let, boste razumeli, da je problemov mnogo in da je med temi težko izbrati tistega, ki naj bi bil najbolj aktualen. Naj povem, da sodi med aktualne probleme zlasti še velik osip študentov med študijem. Vpis na šolo je od njene ustanovitve naprej zadovoljiv in se vsako leto vpiše na novo približno 200 rednih in izrednih študentov. Za pretežno večino teh pa je značilno, da pred končanem študijem prej ali slej odpadejo. Splošno je znano, da v naši republici močno primanjkuje pravnikov. Naš sedanji učni načrt je prilagojen potrebam prakse in povsem ustreza za vzgojo tistih kadrov, ki naj nadomestijo diplomirane pravnike na ustreznih manj zahtevnih delovnih mestih v gospodarstvu, državnih upravi in drugih javnih službah. To so že po nekaj letih obstoja šole ugotovile tudi mnoge delovne organizacije, ki se v velikem številu obračajo na nas z željo, da bi jim priskrbeli naše diplomante. Vendar ne glede na to, da se čez 80 odstotkov naših diplomantov takoj zaposli, željam ne moremo vedno ustreči, ker diplomantov ni dovolj. Povsem drugačen bi bil položaj, če ne bi morali vsako leto znova ugotovljati tako visokega osipa, ki v ostalem ni samo problem naše šole, temveč tudi problem vseh visokošolskih zavodov. Mislim, da je škoda, če bomo na ta način izgubljali sredstva, ki jih daje družba zaradi pridobivanja strokovnih kadrov z visokošolsko izobrazbo, in smatram, da se pred nami vedno resneje postavlja naloga, da veliki osip med študijem čim bolj omejimo. Prepričan sem, da bo v tem pogledu že letos bolje, ker so se izboljšali materialni pogoji za študij rednih študentov, zlasti pa bo v tem znatno pripomogla izgradnja prvega študentskega doma v Mariboru. Svoj del pa bo morala k temu prispevati tudi študentska organizacija in uprava zavoda, ki bo morala način študija še bolj približati študentu.

prof. France Venturini

POVPREČNA ŠTIPENDIJA — 10.200 DIN

Ko začnemo novo študijsko leto, šole četrto po vrsti, saj je pedagoška akademija najmlajši visokošolski zavod v Mariboru in vendar najstarejši te vrste v Sloveniji, želim novim študentom mnogo študijskih uspehov in dobro počutje. Želim pa povedati tudi nekaj misli, ki jih porajajo letošnje razmere na našem zavodu.

Naloga pedagoške akademije je šolati, to se pravi, vzgajati in izobraževati bodoče osnovnošolske učitelje. Njeni diplomanti bodo torej skozi nekaj desetletij odločilno pomagali pri formiranju lika najmlajše generacije in tako bo od njihove kvalitete v veliki meri odvisna tudi kvaliteta tistih rodov, ki jim bomo zaupali nadaljnjo izgradnjo socialistične družbe. Pedagoška akademija je torej izrazito kadrovska šola. Žal se tega dejstva naša družbena skupnost premalo zaveda, saj bi sicer nujno morali narediti več za premišljeno in dolgoročno kadrovanje. Vpisa na pedagoško akademijo bi ne smeli prepustiti stihiji, trenutnemu stanju, to pa pomeni danes vplivu trenutnih težav našega šolskega sistema. Ta smiselna kadrovska politika bi morala začeti že v gimnaziji in najti med drugim svoj odraz tudi v številu in višini štipendij. Danes pa je povprečje štipendij na pedagoški akademiji v primerjavi z ostalimi šolami najnižje, saj znaša komaj 10.200 dinarjev.

Pedagoška akademija pripravlja kader za delovno področje — osnovno šolo —

za katerega prav v letošnjem letu pogosto ugotovljamo, da je v težavnem položaju predvsem zaradi premajhnih finančnih sredstev tako za investicije, nabavo učil kot tudi za primerne osebne dohodke pedagoškega osebja. Casopisni naslovi kot npr.: »V šolstvu kritično«, »Občine ne zmorejo višjih dajatev« itd. potrjujejo našo zgornjo ugotovitev.

Zaradi pomanjkanja učnih moči na vseh šolah, in še posebej na osnovnih šolah v nekaterih predelih naše ožje domovine, smo pripravili na vsakršno popuščanje od sprejemanja ljudi brez potrebne strokovne kvalifikacije do popuščanja tistim, za katere ugotovljamo, da so malomarni in ne izpolnjujejo svojih nalog tako, kot bi bilo potrebno. Takšno popuščanje ustvarja v naši javnosti mnenje, da je za osnovno šolo vsak dober, da je učiteljevo delo preprosto in malo zahtevno in da torej tudi osebni dohodki lahko odgovarjajo takšnemu delu, to je, da so lahko nizki.

Zahtevo po višji izobrazbi in pedagoški akademiji, kot obliki šole za bodoči učni kader, so postavili napredni slovenski pedagogi že skoraj pred pol stoletja. Pedagoški delavci pa še danes nismo enotni, kako bi šolali bodoči učni kader za uveljavljeno enotno osemletno osnovno šolo.

Takšno stanje vzbuja občutek neurejenosti, negotovosti in družbene nepomembnosti. Ali se potem smemo čuditi, če se mladina, ki danes precej zrelo gleda naprej, množično ne odloča za vpis na takšno šolo, ker vidi drugod bolj možnosti? Prav zato pa mora veljati naša posebna vsestranska skrb tistim, ki so se vpisali, saj je njihova odločitev nedvomno naslonjena na del idealizma in pedagoškega erosa, ki ga v sebi nosijo.

Učni kolektiv pedagoške akademije se bo zato tudi letos trudil, da bo dal svojim študentom čim več potrebnega znanja in to na čim višjem nivoju, tako da bi lahko po končanem študiju zahtevno nalogo čim uspešneje opravili. V tesnih in slabo opremljenih šolskih prostorih bo ta cilj težko doseči, saj poleg tega za mnoge predmete manjkajo ustrezni in študentom dosegljivi učbeniki. Trudili se bomo, da bi napisali potrebne učbenike in tako olajšali študij.

prof. Vladimir Bračič

Direktor višje tehniške šole Božidar Rajčič

VSE ŠTEVILNEJŠI PRILIV IZREDNIH ŠTUDENTOV

Kot trenutno najaktualnejši problem nas je v začetku tega šolskega leta prizadelo pomanjkanje stanovanjskega fonda za mariborske študente. Letos so namreč izgubili še dosedanje skromne provizorije, prvi študentski dom v Mariboru pa se je zakasnil v dograditvi. To stanje je posebno prizadelo našo šolo, saj je samo dobra tretjina novincev iz ožjega Maribora oziroma nekaj manj kot polovica iz mariborskega okraja. V tej situaciji je morala šola s svojo administracijo prevzeti vlogo posrednika in je v glavnem uspešna najti začasne rešitve, čeprav so zelo skromne. Kljub vsem prizadevanjem pa je precej novincev po nekaj dneh brezuspešnega čakanja moralo oditi.

Zaradi velikega števila novincev in izpopolnjevanja študija imamo vse večje težave tudi s šolskimi prostori. Vendar ta problem že rešujemo, saj bodo prvi novi objekti naše šole predani v uporabo že okoli novega leta, ostali pa leta 1965.

Velik problem nam predstavlja tudi vse številnejši priliv izrednih študentov. Pričakovali smo, da bo interes za izredni študij sčasoma pojenjal, dejansko pa hitro narašča in to v glavnem iz ostalih krajev naše republike ter iz sosednje Hrvatske. Pri tem je zanimivo, da se je razen že vpeljanega centra v Fuli letos izredno razširil center na Reki in da imamo celo

iz samega Zagreba veliko število prijavitelcev. To je vsekakor svojevrstna ilustracija k razpravi o stopnjevanem študiju, ki ga — kot znano — prav hrvaški visokošolski zavodi najtrdovalneje odklanjajo, gospodarske organizacije pa so pripravljene financirati izredni študij na naši šoli. Naj dodam še, da je bilo letos za naš zavod oziroma za prvostopenjski študij razpisanih izredno mnogo štipendij. Mariborska tekstilna industrija se je na primer pretežno orientirala na prvostopenjske inženirje, pa tudi v ostalih gospodarskih panogah in družbenih službah vse bolj prodirajo v pravilnike in statute. Prednosti, ki jih nudi novi profil prvostopenjskega inženirja kot vmesna stopnja med tehnikom in diplomiranim inženirjem, prihajajo torej vsestransko bolj in bolj do spoznanja in izraza. Prepričani smo, da se bo ta profil v nekaj letih kot pojav normalnega razvoja delitve dela brez težav povsem udomačil.

Sicer smo se tudi v kontaktih z gospodarstvom prepričali, da je v glavnem le neinformiranost vzrok nekaterim začetim skeptičnim stališčem. Letos je mariborska gospodarska zbornica v sodelovanju z društvi inženirjev in tehnikov izvedla analizo delovnih mest pretežno tehniškega značaja v številnih gospodarskih organizacijah, pri čemer je bilo definirano mesto prvostopenjskega inženirja, njegov strokovni profil in optimalni študijski program. Ves ta obširni material je samo potrdil pravilnost dosedanjih prizadevanj našega zavoda.

Kot osnovni problem se nam torej postavlja nadaljevanje začete dela na izgradnji in izpopolnitvi prvostopenjskega študija, tako da bo res dosegel svoj namen in dajal skupnosti takšne inženirske strokovnjake, kot jih dejansko najbolj potrebuje. V okviru združenja visokošolskih zavodov v Mariboru se ta problematika zelo intenzivno proučuje in so se tudi za strokovna področja ostalih mariborskih šol že izkristalizirale podobne ugotovitve.

prof. ing. Božidar Rajčič

POVEZAVA Z GOSPODARSKIMI ORGANIZACIJAMI

Na višjo agronomsko šolo so letos vpisali peto generacijo študentov. V preteklem štiriletnem obdobju se ni mogla zadovoljivo opravljati vseh funkcij, ki bi jih morala kot višješolska ustanova. To je bila faza iskanja svojstvenosti, usmeritve programa, intenzivnega pedagoškega dela in začete povezave s strokovnimi organizacijami.

Med najtežje naloge ustanove smo vselej šteli poleg pedagoškega dela še tako imenovano zunanjo dejavnost, to je tehnološko aplikativno raziskovalno delo, kot operativno pomoč gospodarskim organizacijam. Tako sodelovanje, ki pedagoško osebje istočasno in neposredno seznanja z najzahtevnejšimi problemi terena, ni formalno, temveč je lahko za oba partnerja (operativno in šolo) koristno in efektivno. Šola daje jasnejše poglede o stanju in potrebah terena, oblikuje učne programe in pouk, jo seznanja s potrebami in usmeritvami strokovnega kadra, s potrebnimi števili in profila kadrov. Za gospodarsko organizacijo pomeni takšna povezava izboljšanje tehnologije, metod in postopkov ter reševanje nalog, ki zahtevajo bolj študijsko znanstveno obdelavo problemov. Tako povezuje šola svoje naloge z interesi samih proizvajalcev.

Razne začetne težave so dovoljevale le počasen tempo vključevanja učencev v to dejavnost. Maloštevni kader in velika pedagoška obremenjenost, dosedanja način financiranja te dejavnosti in pomanjkanje raziskovalne tradicije zaradi mladosti ustanove so zadržali večji razmah tehnološkega raziskovalnega dela. Težišče dela je bilo na lastnem izpopolnjevanju kadra in razvijanju zunanje dejavnosti v takem obsegu, da ni trpela osnovna pedagoška dejavnost šole. Večjih in obsežnejših nalog na tem področju ustanova ni mogla prevzeti, saj zahteva ta dejavnost razvito teamsko delo v večjih kadrovske in materialno opremljenih ustanovah. Posamezni predavatelji lahko prevzamejo le dela, ki so jim potrebna za lastno preverjanje novih postopkov in sodobnih metod, ki hkrati bogatijo pedagoško delo šole in pospešujejo strokovno ter znanstveno rast učiteljev. Povezujejo pa tudi pedagoško in znanstveno komponento v učnem procesu, kajti normalno je, da se tudi na višjih šolah pojavljajo problemi, ki jih je treba raziskovati z modernimi znanstvenimi metodami. To so uporabna in tehnološka raziskovanja, ki so usmerjena k relaciji določenih nalog — ciljev.

Tako je vsak strokovnjak istočasno učitelj in učenec, ki usposablja ljudi za večjo proizvodnjo in izpolnjuje svoje

znanje zaradi vsakodnevnih novih dosežkov v tehnologiji, tehniki in ekonomiki agrokulture.

Napredek zahteva nove kadre z drugačnimi profili v strokovnosti in z drugimi osebnimi kvalitetaми, kakor jih je zahtevala stara tehnologija. Povečanje družbenih in kooperativnih kompleksov zemlje in intenzifikacija proizvodnje, koncentracija sredstev in integracija v kmetijstvu razširjajo možnosti sodelovanja šole z gospodarskimi organizacijami, zavodi in drugimi ustanovami.

Koristi šole zahtevajo, prav tako pa tudi doseženi prvi uspehi tako usmerjeno zunanjo dejavnost upravičujejo, zato jo bo šola v prihodnje še nadalje razvijala in poglobljala.

prof. ing. Jože Butinar

Direktor višje ekonomske komercialne šole prof. Tine Lah

POMANJKANJE PEDAGOŠKIH IN ZNANSTVENIH KADROV

S kratkim odgovorom je težko odgovoriti na vaše široko in težko vprašanje. Vendar pa skušam nanj kratko odgovoriti tako, da izrazim svoje mnenje, da je najaktualnejši problem naše šole problem novih pedagoških in znanstvenih kadrov in problem sodobnih metod poučevanja, in vaj, oboje pa zahteva precejšnja denarna sredstva in je odraz obeh omenjenih problemov.

Področje ekonomskega izobraževanja je relativno mlado in šele v tem stoletju vedno bolj postaja na eni strani del splošne izobrazbe, na drugi strani pa se v ekonomskih vedah vedno bolj uveljavljajo sodobne in teoretično in tudi tehnično zahtevne metode analize, ki omogočajo natančnejše ukrepanje v praktični ekonomski politiki. Da bi dobro obvladali sodobno tehniko in sodobne metode ekonomske analize, pa bomo morali z večjim številom profesorjev, predavateljev, asistentov, inštitutov in podobno, ekonomistom in komercialistom omogočiti, da jih širše in hitreje uporabijo pri reševanju vprašanj v našem gospodarstvu.

Omenjen problem je za našo šolo zelo aktualen, ker smo pričeli postopek za spremembo zakona o višji ekonomski komercialni šoli tako, da se formira pri nas še druga stopnja. Diplomanti prve stopnje bi morali po predlogu opraviti po diplomii najmanj pripravniški staž (npr. dve leti) v rednem delovnem razmerju, potem pa bi se lahko vpisali na drugo stopnjo, ki bi imela dve usmeritvi in sicer: proučevanje tržišča in finance. Toda o tem mogoče kasneje kaj več.

prof. Tine Lah

OPOMBA:

Odgovore predstojnika višje stomatološke šole bomo objavili v eni izmed naslednjih števil.

KAJ JE S ŠTUDENTSKIMI KREDITI V MARIBORU?

Študenti, ki so junija prejeli prve kredite, so bili obveščeni, naj dvignejo preostali del denarja v septembru. S tem so bili zadovoljni, saj so ob začetku študijskega leta denar najbolj potrebovali. Toda september je minil, tu je polovica oktobra, a krediti še niso izplačani.

Kreditov še niso izplačali v celoti, ker še pričakujejo dodatno vsoto denarja, ki znaša okoli dva milijona. Dodatna vsota je potrebna zato, ker so pogovori s sekretariatom bili v sebruarju, ko so lahko predvideli le približno vsoto. Zaradi dodatnih prošelj se je ta vsota povečala za omenjena dva milijona. Pri administrativnih postopkih nastajajo zamude, ker dodatna sredstva še niso prispela, vendar jih pričakujejo vsak dan. Študenti, ki nujno potrebujejo denar, pa se lahko oglase na odbor ZŠJ.

Letošnje prošilce za kredit pa obveščajo, da je kreditiranje sprejelo združenje VSZ in naj oddajo prošnje pri ustreznih komisijah na šoli, ki bodo dale tudi nadaljnja navodila.

NEUGODEN REZULTAT

Namen tega zapisa je oceniti delež mariborskih študentov pri izgrajevanju koncepta kritične in angažirane Tribune. Pri tem bo potrebno tudi osvetliti razmere v mariborskem dopisništvu, ob čemer bi utegnili kdo očitati, da so to interne zadeve, ki naj jih uredništvo samo uredi. Nedvomno bi se s tem stališčem strinjali samo do neke mere, še posebej zaradi tega, ker je očitno, da zadeva pisanje o problematiki mariborskih višjih šol vse študente teh šol in ne zgolj dopisništva Tribune.

Pred letom dni smo ob združitvi Katedre, nekdanjim listom mariborskih študentov, s Tribuno poudarili pomembnost tega dogodka, saj je bila z združitvijo dana možnost za boljše spoznavanje in sodelovanje študentov, dela in izkušenj dveh slovenskih visokošolskih centrov. Takrat smo dejali, naj bi nova Tribuna prispevala k ustvaritvi enotnega profila slovenskega študenta, sodobnega svobodnega intelektualca.

V Mariboru smo ustanovili dopisništvo Tribune z nalogo, da informiramo in kritično spremlja probleme višjega šolstva. Že takoj v začetku smo poudarili, da so sodelavcem dopisništva, kot tudi vsem mariborskim študentom, odprte vse strani Tribune. Iz tega sledi, da smo sprejeli načelo enakopravnega sodelovanja v listu.

Toda prve težave so se kmalu pokazale. Od nekdanjega uredniškega odbora Katedre je začelo sodelovati v dopisništvu oziroma Tribuni le nekaj urednikov in sodelavcev, katerih število se je sčasoma še bolj skrčilo.

Po odhodu nekdanjih urednikov Katedre so se znašli v mariborskem dopisništvu predvsem mladi ljudje, ki so stopili v novinarstvo s prvimi koraki. Med temi so bili tudi srednješolci, ki problematike višjih šol niso mogli tako spremljati, kot so jo lahko študentje.

Kvaliteta pisanja je odraz teh razmer. Ne kaže obiti nekaterih kvalitetnih prispevkov, ki so jih mariborski študentje napisali v kulturno rubriko Tribune, niti njihovega sodelovanja na humorju in na športni strani. Ko govorimo o neugodnih rezultatih sodelovanja mariborskih študentov v našem glasilu, mislimo predvsem na kakovost in način obravnavanja problematike višjega šolstva. Tu se je zataknilo. Pretežno informativno pisanje o dogajanju na mariborskih višjih šolah in s tem pomanjkanje problemskih člankov pač ni moglo iz okvira v začetku odmerjene strani. To ilustrira porazno dejstvo, da v enoletnem sodelovanju v Tribuni ni našel niti en prispevek iz Maribora mesta na njeni prvi strani, niti ni bil objavljen v rubriki Ost tedna in redkokdaj na ostalih straneh notranje rubrike. Tako je nastala nezaželena situacija, v kateri mariborski študentje niso napisali tako kvalitetnih sesavkov, da bi lahko prodrli na prve strani Tribune in tako zbrisali ne-ljubo ločnico med mariborsko stranjo, ki ne bi smela dati videza rubrike, in ostalin strani notranje rubrike. (Nedvomno bi tudi ta sama zase zahtevala kritično oceno.)

Na kritiko so odgovarjali tovariši v mariborskem dopisništvu, da ni ljudi, ki

bi pisali. In če na ta odgovor navežemo razmere, ki smo jih prej nakazali, potem bržčas ne bo težko ugotoviti en aspekt tega nezadovoljivega sodelovanja.

Odbor Zveze študentov MVZ je v zadnjem času začel z akcijo, da bi mariborski študentje ponovno dobili svoje lastno glasilo. Uredništvo Tribune temu ne nasprotuje. Nasprotno, če mariborski študentje sodijo, da bi lastno glasilo bolj odgovarjalo sedanji stopnji in doprineslo k nadaljnjemu razvoju mariborskih višjih šol in Zveze študentov, kot pa sodelovanje v Tribuni, potem to zamisel pozdravljamo. Ob tem ne moremo mimo pripombe, da bi bilo kvalitetno sodelovanje v Tribuni ugodnejše izhodišče za ustanovitev novega lista.

Ob tej akciji se nam zdi potrebno poudariti vneto odbora ZS MVZ za ponovno ustanovitev mariborskega študentskega glasila in njegovo manjše prizadevanje, da bi se dopisništvo, ki životari, postavilo na noge. Kajti prav tako je očitno, da je dopisništvo, ki seveda odgovarja za svoje delo, v drugačnem položaju kot je ljubljansko uredništvo in bi mu bilo treba zaradi tega pomagati ter ga spodbujati, predvsem s strani Zveze študentov, konkretno tistih, ki probleme, o katerih bi kazalo pisati, najbolj poznajo, in med temi so gotovo člani odbora ZS. To seveda ne izključuje potrebe po sodelovanju širšega kroga študentov v Tribuni, ki bi jih bilo treba zainteresirati za pisanje.

Drago Mirošič

ŠE ENKRAT SUBVENCIJE IN KREDITI

Sekretariat socialno-ekonomske komisije pri VOZSJ še enkrat opozarja vse socialno-ekonomske referente oziroma fakultetne odbore vseh fakultet, višjih šol ter akademij, da je rok za vložitev prošnje za subvencije in dolgoročno posojila podaljšan do 31. oktobra. Zaradi nevednosti socialno-ekonomskih referentov se je namreč zgodilo, da nekatere fakultete sploh niso oddale zbranih prošnje za subvencije in zaradi takih in podobnih malomarnosti bodo prosilci sprejeli subvencije šele novembra, čeprav bi jih lahko že v oktobru.

Prošnje se do 31. oktobra zbirajo na kvesturah (dekanatih) posameznih fakultet, kjer jih socialno-ekonomski referenti (socialno-ekonomska komisija) zberejo in po kriterijih, objavljenih v zadnji številki Tribune, upoštevajoč vse dokumente, podajo svoje mnenje in prošnje nato oddajo na Kuratoriju študentskih domov in menz v prostorih univerze do 1. novembra 1964. Tiste fakultete, ki imajo prošnje že zbrane in pregledane, pa naj jih čim prej oddajo. K prošnji za subvencijo morajo biti dodani potrebni dokumenti, kar je razvidno iz razpisa na oglasnih deskah posameznih fakultet. Tistim prosilcem, ki so vložili prošnje za študentska posojila, ni potrebno prilagati ostalih dokumentov, pač pa morajo v prošnji navesti, da so zaprosili tudi za posojilo, v kakšni višini in kdaj so oddali prošnjo. Iz prošnje mora biti na kratko razvidno, kaj prosilec študira, v katerem letniku je, uspeh pri študiju, materialno stanje, pri kateri menzi želi sprejemati podporo ter okoliščine, ki so pomembne za dodelitev podpore.

● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ● SREDNJEŠOLCI ●

NIČ VEČ REFORM

Nova, verjetno dokončna oblika mature na gimnazijah in učiteljskih

Najpogostejše vprašanje maturantov gimnazij in učiteljskih v Sloveniji je bilo lani prav gotovo: »Kakšna bo matura? Bo nova ali še stara?« Do zaključnih izpitov se je vse izvedelo in četrtošolci so svoje šolanje zaključili samo s seminarsko nalogo in njenim zagovorom. Z letošnjim šolskim letom pa je prišla odločitev.

Matura, tretja po vrsti sprememb, se stoji letos iz seminarske naloge in njene zagovora ter izpitov iz še dveh predmetov. Več o novi maturi smo se pogovorili s prof. Stankom Uršičem, prosvetnim svetovalcem zavoda za napredek šolstva v Ljubljani.

»Nova matura (govorim o gimnaziji in učiteljski) je nekako v sredi med izpiti iz več predmetov, kot je bilo pred leti, in seminarsko nalogo ter njenim zagovorom, kot je to bila še lanska. Ne gre pa samo za vmesno pot, ker mora gimnazija kot splošno izobraževalna šola v tem smislu oblikovati tudi zaključni izpit. Stara matura je zelo veliko zahtevala od posameznikov in bila precej »živčna«. Novejša oblika pa je bila nerealna, saj so jo z odličnim uspehom izdelovali tudi

men gimnazije, tako da predmeti zajemajo družbeno in naravoslovno smer.«

Shematični prikaz vseh šestih možnosti izbire predmetov pri maturi bi bil približno takšen:

pis., ust. izp.	pis., ust. izp.	ustni izp. (po izbiri)
I. slov. j. in književnost	matematika	nar. in družb. v. (naloga)
II. slov. j. in knj.	tuj jezik	naravosl. v. (naloga)
III. slov. j., knj. (naloga)	matematika	naravosl. vede
IV. slov. j., knj. (naloga)	tuj jezik	naravosl. vede
V. slov. j., knj.	tuj jezik (naloga)	naravosl. vede
VI. slov. j., knj.	matem. (naloga)	družbene vede

»Kakšna je razlika med četrtošolci, ki študirajo po novem učnem načrtu, in tistimi, ki še delajo po starem?«

»Z novim učnim načrtom imajo tretje in četrtošolci dve uri tedensko praktična znanja, ki si jih poljubno izberejo, od opisne geometrije pa do strojepljiva in laboratorijskih vaj. V teh urah bo slušatelj lahko tudi pripravil svojo seminarsko nalogo. Predavatelj mu bo seveda razložil, kako je treba nalogo pisati. Naloge bodo

slušatelji pred razredom prebirali v teh urah, tako da bo pedagog skupno s predlogi dijakov lahko predlagal oceno za nalogo izpitni komisiji, ki jo bo po presoji sprejela ali zavrnila.«

»Zakaj nova oblika mature ni stopila v veljavo že v lanskem šolskem letu?«

»Predlog je bil pripravljen približno septembra lani in bil dan v pretes raznim forumom, dokončno pa je bil sprejet februarja letos. V posvetovanjih z ravnatelji gimnazij in učiteljskih o novostih,

ki jih matura prinaša, so bile potrebne natančnejše razlage; zato smo sklenili novo maturo vpeljati šele v letošnjem šolskem letu.«

»Je ta oblika mature dokončna?«

»Novo maturo bomo spremljali in analizirali več let in ugotavljali njeno pravilnost in ustreznost, vendar pa mislim, da bo bistvo ostalo nespremenjeno.«

S. P.

TEŽAVE NA SREDNJI EKONOMSKI

Ekonomski srednja šola v Ljubljani je osrednja šola te vrste za ljubljanski okraj. Vzgoja kadre za gospodarstvo in splošne družbene službe.

»Namen naše šole je, da vzgoja širok profil ekonomskega tehnika, ki se znajde v komercialni, finančnem poslovanju, statistiki in korespondenci.« je na začetku povedala tovarišica direktorica.

— Kako je šla mimo vaše šole reforma, ki je na večini šol druge stopnje že v zani fazi?

»Pri nas šele prihajamo vanjo. Skupno z zavodom za strokovno izobraževanje raziskujemo v gospodarskih organizacijah in ustanovah profile izobrazbe, ki naj bi jo naši diplomantje imeli. Z reformo namreč hočemo predvsem doseči, da bo ekonomski tehnik čim bolj ustrezal zahtevam, ki jih postavlja gospodarstvo. Zdej namreč ugotavljamo, da marsikje zasledajo mesta, ki bi jih lahko diplomantje naše šole, ljudje z višjo izobrazbo in obratno. Zakasneli smo z reformo, ker so imele prednost šole s praktičnim poukom, ko pa bomo opravili ustrezne analize, bo verjetno potrebno učne načrte precej spremeniti.

— V mesecu septembru ste organizirali za vse dijake na šoli praktični pouk?

»To je bila tako imenovana obvezna učna praksa, ki jo ostale podobne šole organizirajo za svoje dijake običajno v počitnicah. Pri nas smo letos poskusili za vse razrede šol v okviru rednega pouka v različnih podjetjih v Ljubljani. Tako dijaki pokažejo več resnosti in zanimanja za delo. Naše zaupanje se je izkazalo za upravičeno. Iz vseh podjetij, kamor smo dijake poslali, smo dobili o njih zelo laskave ocene in to tako v pogledu strokovnosti kot delovne discipline. Mislim, da bomo s to prakso še nadaljevali.«

— Verjetno imate tudi pri vas težave pri delu?

»Velike težave imamo s prostori, ker se mora pouk odvijati v dveh izmenah. Iz tega pa nastajajo težave s predavatelji. Honorarno so namreč pri nas zaposleni mnogi predavatelji iz prakse in njihovi osebni dohodki so v organizacijah, kjer so stalno zaposleni, mnogo večji. Sicer se pri nas »prikopljajo« do aдекватnega nadomestila za svoje delo, toda opozoriti moram na to, da je treba delati precej več kot normalni 8-urni delavnik. Glede sredstev za šolo pa lahko rečem, da gre počasi na bolje; medobčinski sklad za šolstvo pa bo imel kot kaže verjetno več posluha za potrebe šole.«

I. M.

dijaki, ki pri samem šolanju niso imeli temu primernih rezultatov oziroma ocen.

Naloga pri letošnji maturi lahko sega na področje družbenih ali naravoslovnih ved, nič več pa na primer na področje telesne in predvojaške vzgoje. Nalogo se piše od začetka šolskega leta do nekako 15 dni pred ustnim in pismenim delom izpita. Poleg zagovora naloge pa bo potrebno tudi znanje celotne snovi iz predmeta naloge.

Kljub temu, da letošnji četrtošolci študirajo še po starem učnem načrtu, bo ta oblika mature veljala tudi zanje. Celotna matura bo potekala takole: seminarska naloga (po našem nasvetu naj bi obsegala okrog 15 tipkanih strani), njen zagovor, izpit iz predmeta naloge ter izpiti iz še dveh predmetov. Skupno smo sestavili šest kombinacij predmetov za izpiti, med katerimi bodo lahko izbrali maturanti gimnazij in učiteljskih. Pri tem smo upoštevali splošno izobraževalni na-

Tekmovanje srednješolcev

Pred dnevi se je začela akcija pod naslovom »Izobrazbo mladima«. Vanjo so zajete vse srednje šole na področju Jugoslavije. Pobudo za to je dal svet narodne tehnike Jugoslavije, pri organizaciji pa sodeluje tudi sekretariat za prosveto in kulturo Zveznega izvršnega sveta z namenom, da se mladino navdušuje in ji veča smisel za samostojno ustvarjalno delo na področju naravoslovnih in tehničnih ved.

Učenci srednjih šol bodo skušali iz čim bolj enostavnega materiala narediti orodja, s katerimi bodo dokazali posamezne prirodne zakone. Na ta način si bodo izpopolnjevali znanje iz kemije, fizike in biologije. Pričujejo, da bo v tekmovanju sodelovalo več kot milijon srednješolcev iz vse Jugoslavije, odvijalo pa se bo vse šolsko leto, tako da bodo izbrali naj-

boljše na nivoju šole, občine, republike in federacije. Proglasitev zmagovalcev v republičkem okviru bo na proslavi dneva mladosti, 15. julija pa bo v Beogradu proglasitev najboljših posameznikov in proglasitev najboljših šol na področju SFRJ.

Za najboljše je predvidena cela vrsta nagrad. Tako bodo najuspešnejšim podelili vrsto stipendij, za ostale tekmovalce pa so predvidena plačana študijska potovanja. Najuspešnejše šole bodo nagradili z opremami za razne kabinete, profesorji pa, ki bodo pri akciji učencem največ pomagali, bodo primerno denarno nagradjeni.

Koliko bo akcija vzbudila med srednješolci tisto zanimanje, ki ga organizatorji pričakujejo, jo bodo prihodnje leto razširili tudi na delavsko in študentsko mladino.

Srečko Rutar

Moskovska univerza

ŠTUDENTJE BREZ SVOJE ORGANIZACIJE

(Vtisi s potovanja po Sovjetski zvezi)

Štirinajst dni, ki sem jih s skupino naših mladincev preživel v Sovjetski zvezi, je pre malo, da bi spoznal to deželo in njene ljudi. Vtisev, dobrih in tudi slabih, sem nabral za celo beležko. Iz nje pa sem izbral samo one, ki bi bili morda zanimivi za študentsko javnost.

Moskva, Moskva...

Po več kot dvodnevni vožnji z vlakom smo vsi že kar nestrpno pričakovali, da se ustavimo na eni od devetih moskovskih postaj. Opazoval sem starejšo ženico, ki je s solznimi očmi šepetala: »Moskva, Moskva, prestolnica naša...« Razumel sem jo šele, ko sem zapuščal to peto največje mesto na svetu, ki ima že skoraj sedem milijonov prebivalcev. Vsak dan se tu poroči povprečno tristo parov, med njimi so seveda tudi študentje. Koliko pa se jih loči dnevno, nisem izvedel.

Vrsta, dolga 2,5 km

Pravijo, da nisi bil v Moskvi, če ne obiščeš Leninevega mavzoleja. Tu je vedno dovolj obiskovalcev. Ob nedeleh je vrsta dolga tudi poltretji kilometer. Ko vidijo svojega mrtvega voditelja, jih široke ulice vsrkajo vase. Glavni prospekt je širok od 50 do 110 metrov. Kdor se zanima za sovjetsko gospodarstvo, bo to svojo radovednost potešil z obiskom stalne razstave, kjer je v tristo paviljonih na ogled vse, od satelitov do žitaric. V Leninevem muzeju sem dobil najboljšo sliko tega revolucionarja in znanstvenika. Da, znanstvenika: za svoje delo Imperializem kot najvišji stadij kapitalizma je preštudiral 140 knjig v devetih jezikih. Tu so tudi slovenski prevodi njegovih del.

Sovjetski študent se predstavi

Večja mesta imajo po eno univerzo, ostale visoke šole se imenujejo akademije, instituti ali fakultete in so ločeni od vseučilišča. Univerze se imenujejo po znanstvenih in kulturnih delavcih. Ocen je petero, pri čemer sta dve negativni. Vsi naši dvojkarji smo torej lahko zadovoljni, da ne študiramo v SZ. Vsakdo lahko redno študira, dokler ni star pol abrahama in pet let; potem je študij samo še izreden. Štipendijo prejema 95 odstotkov slušateljev in sicer v mesečnem znesku 40 rubljev. To je relativno malo, saj za došča komaj za hrano in stanovanje v domu.

Univerza s štirideset tisoč sobami

To je moskovsko vseučilišče Lomonosov, ki ima 31 nadstropij. Kdor bi hotel videti vse prostore v enem letu, bi moral vsak dan obiskati 110 sob. Univerza ima sedem prirodoslovnih fakultet s približno trideset tisoč študenti. Študentski dom ima osemnajst tisoč postelj. Vsak slušatelj, bruc ali stara bajta, ima svojo sobo. V domu je vse: gledališče, kino, bazen, telovadnice, trgovine, knjigarne itd. Tu so tudi študentje iz petdesetih tujih držav, predvsem iz nerazvitih. Univerzo so zgra-

dili leta 1953, toda moskovsko univerzo so osnovali točno dve stoletji prej.

Severne Benetke

Turisti govorijo o dveh severnih Benetkah. Mi se bomo sprehodili po sovjetskih Benetkah, po Leningradu. Namesto gondol plujejo tu velike rečne ladje mimo dviznih mostov. Mesto je zgrajeno na sto otokih, ki jih poveže 67 kanalov in 623 mostov. Nekateri ga smatrajo za najlepše mesto na svetu. Je važen kulturni in znanstveni center: ima 120 muzejev in štiristo znanstveno-raziskovalnih ustanov.

Zimski dvorec je glavni del Ermitaža. V njem je razstavljenih okoli dva milijona umetniških del iz vsega sveta. Za obisk vseh štiriso dvoran bi rabili kar vse šolsko leto. Ima svojo založbo in tiskarno. Letno ga obišče toliko ljudi, kot je nas Slovencev.

Študentska organizacija - je ni

Edina mladinska družbeno-politična organizacija v SZ je Komunistična zveza mladine. Je precej podobna nekdanjemu našemu SKOJ. Organizirana je približno tretjina mladih ljudi. Ostali so objekt skrbi Komsomola. V razgovorih so komсомолci smo slišali podobne formulacije: naša organizacija dela z neorganizirano mladino in jo vzgaja. Vlogo naše ZSJ v SZ opravlja univerzitetna komsomolska organizacija. Nobena odločitev, ki zadeva študente, ne gre mimo te organizacije. Njena operativna vloga je precej poudarjena.

Knjiga - spremljevalka povsod

Čitanje ni le navada sovjetskih prebivalcev, ampak tudi potreba. Berejo povsod: sede in stoje. Nisem opazil, da bi kdo bral literaturo kot je X-100. Kaj torej berejo? V kinu Kozmos v Moskvi je moški, ki je sedel poleg mene, študiral 25. lekcijo iz angleške vadnice vse dotle, dokler se ni pričela predstava. V Kijevu je mladenič čital učbenik geometrije.

In slabi vtisi?

Tu je vsekakor velika razlika med mestom in vasjo. Dalje me je presenetil postopek na madžarsko-sovjetski meji. Žična ograja, preorana zemlja, stražni stolpi, reflektorji in vojaki, ki temeljito pregledujejo vlak. Videl sem ženske, ki so polgale železniške pragove, ali pa so kopale zemljo pri spomeniku kozmonavtom. Malce sem se začudil, ko sem videl mladeniča brez orožja. Videl pa sem železničarja, poštarico in celo vratarico, ki so imeli samokrese. Toda slabi vtisi, ki so izgubili v množici prijetnih.

Srečanje s Titom

V Budimpešti smo bliz prav v dneh Titovega obiska na Madžarskem. Pričakali smo ga na železniški postaji in mu vzklikali »omladinske in brigadirske pozdrave«. Ko nam je stiskal roke v pozdrav, se je takole pošalil: »Pa šta radite vi ovdje na ho-ruk?!« Seveda je bilo to izven protokola.

P. Č.

O KONCEPTU STRANI

Ob pričujočem prispevku Studentje brez svoje organizacije (Vtisi s potovanja po Sovjetski zvezi) se mi zdi potrebno spregovoriti nekaj besed. V zadnjem času sem namreč dobil več podobnih »reportaž«, v katerih avtorji - študentje v podobnem slogu in na podobnem nivoju opisujejo svoje vtise in doživetja s potovanja po inozemstvu. Ker smatram, da takšni sestavki niti po svoji vsebini niti po svojem mladopotovsko začetniškem načinu pisanja ne sodijo v list, da so v svojem popolnem privatništvu povsem nezanimivi in v očitnem nasprotju s temeljnim konceptom Tribune, sem jih dosedaj zavračal. Vendar sem pri tem redno prihajal v konflikte z avtorji teh »reportaž« in s tem seveda v precej neugoden položaj samovoljnega in oblastniškega urednika. Takšna pozicija pa mi je tembolj neprijetna, ker Tribune nikakor ne pojmem kot lista uredništva in ozkega kroga njegovih stalnih sodelavcev in prav tako tudi ne samo kot glasilo ZSJ oziroma njegovega izvršnega organa univerzitetnega odbora marveč dejansko kot list študentov samih. Ta zavest pa me je sedaj pripeljala do sklepa, da objavim eno tovrstnih »reportaž« kot konkreten primer, ob katerem se lahko obrnem neposredno na samo študentsko javnost v upanju, da zvem za njeno mnenje. S tem odpiram polemiko o nadaljnjem konceptu urejanja mednarodne strani.

Mednarodna stran je že vrsto let ena najslabših strani v listu. Orientirana skoraj izključno na študentsko problematiko, je bila obsojena na večno životarjenje ob reportažah ali intervjujih, v katerih je bilo le redkokdaj moč prebrati kaj resnično originalnega in duhovitega, aktualnega ali polemičnega in katere je dopolnjevali edino še suho novičarstvo. Poglavitni vzrok tej letargiji in slabokrvnosti strani je gotovo dejstvo, da je odpiranje in obravnavanje zunanje političnih vprašanj močno delikatno zadeva, ki zahteva dobrošno mero strokovnosti in tudi osebnega poguma. Vendar pa se mi pomisleki »strokovnosti« in »poguma«, ki so do določene mere vsekakor tehtni, ne zde toliko bistveni kot prav pojmovanje, da gre pri zunanji politiki za posebno »delikatno« zadevo.

Posebno zaradi tega pojmovanja namreč vlada na zunanje političnih straneh naših dnevnih časopisov skoraj izključno še vedno stara oblika pisanja, ki se omejuje na golo obveščanje javnosti o posameznih dogodkih, na dejanje poročil in interpretacij različnih agencij, med tem ko se v teh rubrikah še do danes ni resnično razvila oblika pisanja lastnih, samostojnih komentarjev, niti se niso izoblikovali posebni komentatorji, katerih mnenje bi v javnosti moglo dobiti kakšen stvarnejši odmev. Naravnost pravilo je, da so takšni komentariji, kadar se že pojavljajo na straneh naših listov, največkrat zakasneli, da se ne spuščajo na spolzek led komentiranja aktualnih dogodkov in da so še takrat, ko so neaktualni, zvečine napisani povrsno in zgolj kot kronike dogodkov.

Tako so seveda naši časopisi ob aktualnih dogodkih takorekoč popolnoma vazni na poročila agencij in tuje komentatorje (kar se je med drugim tudi očitno pokazalo v neposredni preteklosti pri obveščanju javnosti o dostopu oziroma razrešitvi Hruščova). Edina samostojnejša oblika pisanja, ki jo občasno zasledimo v naših časopisih, so določene bodice ob posameznih, največkrat širše nepomembnih dogodkih in kratki tedenski zunanje politični pregledi (pa seveda še potopisi naših svetovnih potnikov). Značilno je pri vsem tem, da naši časopisi ne gojijo niti lastne aktualne karikature, temveč da so tudi tu popolnoma odvisni od tujih časopisov.

Jasno, da se ob vseh teh mojih kritičnih pripombah takoj pojavijo številni ugovori, češ da je takšno pisanje komentarjev zlasti ob aktualnih mednarodnih dogodkih izredno odgovoren posej, saj utegnejo biti zmotni ali pa navzkriž s kasnejšo uradno interpretacijo, pa zato povzročiti obilo škode v meddržavnih odnosih. Da torej takšni komentariji posegajo že na področje političnih dejavnosti, da so v bistvu sestavni del zunanje politike, kateri pa more zaradi izredne občutljivosti odnosov in posledic določati smer le država.

Vendar se mi zdi, da je mogoče te ugovore vsaj omejiti, če že ne ovreči.

Dejstvo je namreč, da mora ob teh komentarjih še vedno obstajati uradna interpretacija in da ima vsaj v mednarodnem prostoru prav ona in edino ona lahko ustrezen političen učinek. Po drugi strani pa menim, da je mogoče vsaj v določeni osnovni smeri zagotoviti določeno usmerjenost teh komentarjev in tako preprečiti očitno reakcionarne pisanje, ne da bi pri tem bistveno trpela nujno potrebna avtonomnost komentarja. Predvsem mislim, da zagotavlja takšno temeljno usmerjenost že javno mnenje in torej sankcije, ki niso pravne, temveč družbeno moralne narave in katerih vpliva (mnogokrat ostrejšega od pravnih sankcij) nikakor ne bi smeli zanemariti. V skrajnih primerih (in v prvi vrsti šele po moralni obsodbi javnosti) pa lahko določajo takšno usmerjenost tudi pravni predpisi.

Postavlja se seveda vprašanje, čemu so nam potrebni takšni komentariji. Mislim predvsem, da bi ob takšnih številnih komentarjih javnost lahko dobila izredno neposreden stik z mednarodnim dogajanjem, pa se na ta način lahko močneje integrirala v celoten mednarodni prostor in s tem ujela tudi stvaren odnos do samega sebe in notranje političnega dogajanja. Obenem pa bi ti komentariji mogli postati neka oblika javnega družbenega preverjanja naše zunanjo-notranje politike. To pa bi bil obenem že nadaljnji korak v praksi našega družbenega samoupravljanja.

Uganili ste, da se pri konceptu urejanja te strani nagibam iz mednarodno študentskega v smer zunanje političnega. Pri tem se mi zdi potrebno naglasiti, da ob takšni usmerjenosti urejanja nikakor ne bo smelo trpeti specifično študentska problematika. Prav tako ne bodo smele izostati v resnici duhovite in originalno napisane reportaže, zlasti pa potopisi, ki bi bili pisani na esejijski ravni.

Kot že rečeno pa je to samo predlog, ki naj bi bil v javni polemiki vsestransko proučen in konfrontiran z drugimi predlogi in pobudami.

Ingo Paš

Razpis natečaja

Odbor za mednarodno dejavnost pri univerzitetnem odboru ZSJ univerze v Ljubljani

razpisuje

v mesecu novembru 1964

NATECAJ

ZA DVE ŠTIRINAJSTDNEVNI

STIPENDIJI V LAUSANNI (Švica).

Pogoji so sledeči:

1. Obvladanje francoskega jezika (znanje jezika bo preverjeno)

2. Dober učni uspeh

3. Aktivnost v ZSJ in ostalih družbeno-političnih organizacijah.

Namen štipendije je proučevanje enega izmed področij študentske problematike v Švici (študentska organizacija, materialni in študijski problemi itd.).

Stroške potovanja bo plačal odbor za mednarodno dejavnost.

Kandidati naj pošljejo prošnje najkasneje do 27. oktobra na naslov: Odbor za mednarodno dejavnost pri UO ZSJ, Poljanska 6.

O izboru kandidatov odloča UO ZSJ.

BRIGADIRJI, udeleženci foto tečaja v Ankaranu v avgustu letos, in ki so uspešno opravili izpit, lahko dvignejo diplome pri Zvezi SOLT, Ljubljana, Poljanska 6.

FNT — zgled ostalim

Na zadnji seji komisije za telesno kulturo pri US nas je med poročili predsednikov fakultetnih komisij najbolj razveselilo poročilo predstavnika fakultete za naravoslovje in tehnologijo. V preteklem študijskem letu je od 412 v prvi letnik redno vpisanih študentov redno hodilo k vadbi 339 ali 82 odstotkov, kar je zelo razveseljiv podatek. Tudi v letošnjem letu, ki se je pravkar pričelo, je stanje enako lanskemu, saj je že k prvim uram telesne vzgoje prišlo 55 odstotkov redno vpisanih študentov drugega letnika.

Problem je za študente višjih letnikov, ki bi (približno 30 odstotkov) tudi radi hodili k uram telesne vzgoje, vendar zaradi pomanjkanja prostorov tega ne morejo storiti.

Obvezna vadba za študente I. letnika se bo v kratkem pričela tudi na medicinski in strojni fakulteti, medtem ko na ostalih fakultetah kaže slabše, saj bodo verjetno tudi letos ostali le pri fakultativni vadbi z izjemo elektrotehniške fakultete, kjer bo s pridobitvijo ustreznih prostorov omogočena obvezna vadba.

Na seji so razpravljali tudi o plavalnih in smučarskih tečajih za študente. Na podlagi podatkov iz ankete študentov lanskega I. letnika, ki so prinesli porazne rezultate o tem, koliko jih zna oziroma ne zna plavati, so bili vsi soglasni, da je treba omogočiti, da se v naslednjem šolskem letu vključijo izpit plavanja v program predvojske vzgoje.

Kljub temu, da zimska sezona še ni tako blizu, je treba že sedaj misliti na pripravo smučarskih tečajev. Sklenili so, da fakultete, ki imajo obvezno telesno vzgojo, organizirajo te tečaje samostojno, vsem ostalim pa bo organizacijsko pomagala komisija pri univerzitetnem svetu.

Zal je treba ob vseh teh prizadevanjih komisij za telesno vzgojo na ljubljanskih fakultetah kakor tudi komisije pri US ugotoviti, da se v prejšnji meri čuti podpora študentov, njihova samoiniciativnost itd. Razveseljiva je le dejavnost študentov medicincev, ki so v zadnjem času dosegli lepe uspehe na področju množičnega športa.

Študenti bomo morali v bodoče pokazati več zanimanja na področju telesno-kulturne dejavnosti, saj je končno to v korist le nam samim.

Seminar ZŠOTK

Ko je Zveza študentskih športnih organizacij proti koncu lanskega šolskega leta pregledala delo, je ugotovila pri uvažanju telesne kulture in športa v študentsko vsakdanje življenje sicer velik korak naprej, pri čemer pa ne moremo preko dejstva, da je to v veliki meri zasluga fakultet, ki so uspele zainteresirati študente za to vrsto rekreacije, ki je za sodobnega človeka nujno potrebna.

Da bi že obstoječa športna društva organizacijsko okrepili, tam kjer pa jih še ni, pa bi jih ustanovili, bo zadnje dni oktobra na Mežakli seminar, ki se ga bodo udeležili vsi dosednji in novi predsedniki športnih društev oziroma športnih komisij, seminarja se bo udeležilo še en zastopnik športnih odborov iz vseh fakultet in višjih šol. Na seminarju bodo v glavnem razpravljali o ustanavljanju športnih društev in o njihovi organizacijski strukturi, seveda pa bodo precej pozornosti posvetili nadaljnjemu uvažanju obvezne telesne vzgoje. Kot prvič se bodo temeljito pogovorili o problematiki ženskega športa, saj se je pokazalo, da se kljub prizadevanju ukvarja s športom oziroma telesno vzgojo le 3 odstotke ljubljanskih študentk.

V strokovnem delu seminarja bodo predavanja iz različnih področij. Predavali bodo profesorji iz VSTK o sodobnih načinih treninga, prof. dr. Bonač z medicinske fakultete pa bo z medicinskega stališča osvetlil vpliv telesne vzgoje in športa na psihično in fizično počutje mladega človeka. Kot zanimivost bo ob zaključku na sporedu še predavanje in demonstracija o orientacijskem športu. O tej novi panogi, ki jo namerava ZŠOTK popularizirati med ljubljanskimi študenti, bodo govorili zastopniki študentskega športnega društva medicincev, ki so se pred nedavnim vrnil iz evropskega prvenstva v Švici. ZŠOTK pričakuje, da bo dal seminar poleg ostalih rezultatov tudi nove kadre za delo v sami zvezi, saj je delo v zadnjih letih sponelo le na dveh ali treh posameznikih in zato koordinacija dela posameznih športnih komisij ni mogla biti takšna, kakršne si v bodoče želimo.

S. R.

Tudi množičnost je pogoj za kvaliteto

Na nedavni razpravi o sedemletnem perspektivnem načrtu razvoja telesne kulture so govorili o številnih problemih kot so: mesto in vloga telesne kulture, vzgoja v šolah, skrb družbenih organizacij za telesno kulturo, strokovni kader, vrhunski šport, zgraditev objektov in financiranje telesne kulture itd.

Razprava, ki je skušala najti pot, po kateri bi v naslednjih sedmih letih uskladili naše družbeno življenje z razvojem ostalih področij, je pokazala še veliko število napak in pomanjkljivosti. Telesna kultura, kljub nekaterim dobrim rezultatom vrhunškega športa, še vedno ni na zadovoljivi stopnji razvoja. Primanjkuje posebno kadrov, saj je trenutno na razpolago le tretjina potrebnih učiteljev in profesorjev telesne vzgoje, trenerjev, sodnikov in ostalih amaterskih športnih delavcev. Zaradi dejstva, da se pri nas štiri petine ljudi sploh ne ukvarja s telesno rekreacijo in pa zaradi mnogih drugih pomanjkljivosti, menimo, da bomo le na osnovi določenih koncepcij in programa za razvoj telesne kulture dosegli, da jo bodo sprejeli ne le kot množično telesno kulturo, ampak kot razvoj telesne kulture v onem smislu, v katerem ta postane del splošne kulture današnjega človeka. Vse preveč radi pozabljamo, da tudi telesna kultura vpliva na celoten profil osebnosti in da je šport zaradi svojih značilnosti in odnosov do kolektiva ena od svojevrstnih družbenih organizacij, kjer se osebni in družbeni interesi ozko prepletajo.

Vsi prav dobro vemo in smo pripravljeni vedno znova in znova poudarjati, da je množičnost in ne samo denar osnova za razvoj vrhunškega športa, vendar delamo drugače. Klubi in društva, ki imajo možnosti visoko plačevati svoje športnike in trenerje, se bore za primat; medtem, ko se klubi, ki jim vzgajajo kader, bore celo s problemi okoli nakupovanja dreves. In kje naj iščemo osnovni vzrok za takšno stanje? Po našem mnenju največ zaradi nerešenega statusa vrhunškega športa. Če že vsi vemo, da naši nogometaši zaslužijo po dvesto tisoč ali celo več na mesec, kljub uradnemu maksimu 80 tisoč, in prav tako vemo, da niso prestopi iz kluba v klub iz kakšne posebne naklonjenosti do nove sredine, ampak za vsote, ki jih povprečen uslužbenec ne zasluži v nekaj letih trdega dela, pa bodimo tudi tako pogumni in se preorientirajmo po vzgledu nekaterih držav na čisti javni profesionalizem, kajti roko na srce — tajnega že imamo. Kakšen smisel ima, da le še peščica nezainteresiranih ne ve, da so na primer »Jerkovičeve noge« že pred leti veljale pet milijonov in da je z vsesplošnim zvišanjem cen porastla tudi cena našim nogometšem ter velja danes skoraj toliko že boljši igralec drugega razreda. Ločimo torej profesionalni vrhunski šport in zanj porabimo del denarja, drugi večji del pa vložimo v množični amaterski šport in mogoče bomo nekoč prišli do spoznanja, da ni samo denar prvi pogoj vrhunškega športa, ampak da lahko tudi pravilno stimuliran množični

šport da kvaliteto. Seveda pa je treba imeti toliko poguma in vse legalizirati, kajti drugače se bomo zopet vrteli v začaranem krogu.

Pri vsesplošnem razvoju telesne kulture ne smemo zanemariti gradnje športnih objektov, pri čemer se moramo posebej orientirati na gradnjo objektov za uporabo prebivalstva in ne samo organizacij ter njihovih članov. Graditi moramo čim večje kompleksne in športno-rekreativne centre. Vse prevečkrat ugotavljamo, da mladina in posebej še starejši nimajo možnosti za svoje športno udejstvovanje in rekreacijo izven društev. Marsikje je cesta edino otroško igrišče za igro z žogo.

Jasno je, da bo razvoj v tem smislu nujno terjati tudi reorganizacijo v finansiranju telesne kulture. Že obstoječi fond pri komunah niso zadostni, ali pa se ponekod tudi niso racionalno trošili, saj vemo, da odpade ponekod na nogomet tudi trikrat ali še več sredstev kot za vse ostale športe skupaj. Če gremo že tako daleč, da dajemo nogometnemu klubu, ki s svojo enajstorico vsak teden dve uri navdušuje (ali pa tudi ne) dva tisoč gledalcev, več kot, recimo, gledališkemu ansambliu, ki v mnogo večji sestavi večer za večerom kulturno izgrajuje isto število gledalcev, potem dajmo vsaj del tega trdo prisluženega denarja otrokom, mladini in ostalim, ki so že, ali pa še bodo, spoznali, da je tudi telesna kultura del splošne kulture človeka.

Srečko Rutar

Smó že sredi jeseni, ki žal letos športnikom, ki igrajo na prostem, ni naklonjena. Kljub dežju, ki skorajda neprestano pada, pa je moč najnovejše pristaše žoge iz Študentskega naselja še vedno videti pri igri na svojem igrišču.

Foto: Z. Gabrielli

Visokošolski šport na Češkoslovaškem

Češkoslovaška ima v športu lepo tradicijo. Ze v letih pred II. svetovno vojno so bili akademski športni klubi v tej državi med najboljšimi in v njih je bilo vključenih seveda tudi veliko študentov. Na tekmovanjih doma in v tujini so ti akademski klubi dosegali lepe uspehe.

V letih po vojni je visokošolski šport na Češkem preživel stagnacijo, toda ne dolgo. Ze leta 1952 so znova uvedli telesno vzgojo na vseh visokih šolah in univerzah v ČSSR. Tedensko je moral študent obiskovati 2 do 4 ure telesne vzgoje, od katerih sta bili prvi dve uri posvečeni telovadbi, preostali dve pa tisti športni disciplini, katero si je študent izbral po svoji volji ali po nasvetu trenerja.

Tako je tudi danes. Nikomur več se ne zdi čudno, če v začetku leta vpiše v indeks poleg ostalih predmetov tudi telesno vzgojo. Res pa je tudi, da so profesorji telesne vzgoje odlični poznavalci tega predmeta, ki se nam morda na prvi pogled zdi nekoliko lahek.

Danes so na Češkem trije visokošolski centri in to v Pragi, Brnu in Bratislavi. V vsakem od teh treh mest je akademsko športno društvo Slavija, ki zajema poleg drugih tudi vse najboljše športnike študentov. Ti imajo najprej na svojih fakultetah in visokih šolah interna tekmovanja, ka-

prvi zvezni češki ligi v: plavanju, atletiki, odbojki, košarki, rokometu, namiznem tenisu in še nekaterih disciplinah.

Skupno ima danes akademsko športno društvo Slavija v vsej državi še 52 klubov z istim imenom, v katerih je vključenih po 200 in več članov. Čim kakšen posameznik pokaže viden napredek in doseže pomembnejši uspeh, pride iz svojega matičnega kluba v glavnega.

Nedvomno je, da se iz vrst študentov zelo pogosto najdejo odlični športniki, ki kasneje dostojno branijo barve svoje države na velikih tekmovanjih doma kakor tudi v tujini.

Na Češkem sta zelo priljubljena športa veslanje in kanuistika in prav tu, kjer so Čehi svetovni mojstri, so študenti najboljši (v odličnem češkem osmercu, ki je v Tokiu osvojil 3. mesto, tvorijo več kot polovico posadke študentje), telovadba pa tudi ne zaostaja dosti za tema dvema športoma.

Velike zasluge, da je češki visokošolski šport na taki višini, ima nedvomno tudi ministrstvo za šolstvo, ki je že pred nekaj leti izdelalo poseben sistem tekmovanja za študente.

Danes študira na vseh visokih šolah in univerzah ČSSR približno 40.000 študentov. Ti imajo najprej na svojih fakultetah in visokih šolah interna tekmovanja, ka-

terih zmagovalci se nato pomerijo z zmagovalci ostalih fakultet oziroma visokih šol v istem mestu. Najboljši tekmujejo naprej za češko, moravsko oziroma slovaško področje (Praga, Brno, Bratislava). Končno: na zaključku tega velikega tekmovanja, ki vedno traja šolsko leto, je pod pokroviteljstvom ministrstva za šolstvo ČSSR v Pragi tekmovanje najboljših v 14 različnih disciplinah. Zmagovalci prejmejo naslov študentskega prvaka ČSSR in to je na Češkem pomemben uspeh.

To je nedvomno stvar, ki jo velja premisliti! Ali ne bi bilo tudi pri nas mogoče organizirati nekaj podobnega? Vsekakor bi bilo vredno vsaj poizkusiti, kajti tudi taka tekmovanja lahko izluščijo še neokrite športne talente in pritegnejo pozornost velikega števila študentov, katerega precejšen del pri nas je, razen za vrhunski šport, nezainteresiran.

In končno se češkoslovaški študentski športniki marljivo pripravljajo za prihodnjo študentsko olimpiado — Univerziado, ki bo (letna) prihodnje leto v Budimpešti. Ze na preteklih univerziadah so češkoslovaški študenti dosegli vidne uspehe in gotovo tudi v Budimpešti ne bo drugače.

In mi? Bo tokrat le bolje, ali bodo finančna sredstva zopet predstavljala nepremostljivo oviro? Upajmo, da tokrat ne.

Tomaž Zajc

O KOKOSOVEM OREHU IN BANANAH

Teško je pisati o opicah, ker potem vsi mislijo, da gre za ljudi.

No, in so opice nekoč začele razmišljati o telesni rekreaciji. Tako, malo, da ne bi preveč togo in skrivneno hodile, da bi bila njihova telesa izraz moči in energije. Pa so se usedli najpametnejši opičjaki in razmišljali.

»Možnosti so različne,« je ugotovil prvi in začel glodati banana. Dejstvo je bilo enoglasno sprejeto.

»Predlagam,« je odprl čeljusti najpametnejši, »predlagam, da ustanovimo opičje rodove za splošno razmigavanje. Stvar rodov pa bo, kakšno razmigavanje bi si izbrali.«

In zahrumela so grla in dvignila modreca na ramena. Glas se je širil med opicami in res so ustanavljali odseke in podobno za splošno razmigavanje.

»Pravim vam, najpametneje je malo skakati naprej in navzgor ter tekati, saj to nam povsod prav pride.« Tako je govoril najpametnejši in ustanovljen je bil rod, recimo — atletov.

Pa je zapihal veter in z drevesa je pa-

del kokosov oreh. Nekdo ga je brcnil, drugi tudi in začela se je splošna zmešjava nog in oreha. V tistem trenutku je bil rojen recimo: nogomet. Zajel je množice in jih spravljaj v delirij.

Nekaj nadebudnežev je kljub temu skakalo in metalo ter tekalo. Včasih so kaj potrebovali in sestavili so recimo: proračun. In nekako jim je uspelo, da je odbor za splošno razmigavanje Visoke veje določil 3 koše banan letne pomoči. Bilo je malo in treba je bilo stisniti pasove.

Medtem je kokosov oreh postal bog množic. Pod vsako palmo je brcal po en rod in kmalu so se razdijali mednarodni spopadi. Kdor ni brcal, je stavil orehe na ta ali oni rod. Kmalu je rod izpod Velike palme opazil mladega nadebudnega opičjaka iz Srednje palme. Kmalu za tem je rod izpod Srednje palme opazil mladega nadebudnega opičjaka iz Male palme. In kmalu za tem je mladi nadebudni opičjak izpod Male palme brcal pod Srednjo palmo, oni izpod Srednje pa pod Veliko. Seveda je bilo takoj videti

čoln, ki je prepeljal po štiri ali še več košev banan. Omenjeni opičjaki so se začeli oblačiti v izbrano listje.

Pa je udaril s tacco po kamnu stari opičjak, recimo atlet, in dejal: »Nas je za desetkrat vseh prstov na okončinah pa imamo 3 koše. Tamle pa ima en sam še enkrat toliko. Tako ne gre, vam pravim!«

In so mu malo prisluhnil in pokimali. V to pa je zajavkal »brcač« izpod Srednje palme:

»Ojej, poslušajte. Mlad sem še, mlad. In svojo mladost uničujem za tole brca-rijo. Pa bom menda že lahko temu primerno odškodnino dobival, ja, oh, ja?«

Pa je zaklel opičjak, ki je vse življenje vihtel sekuro in drugi, ki je požiral knjige in drgnil klopi: »Hudiča, za kaj sem pa jaz mladost zabil? Pa brez košev banan in izbranega listja!«

In je znil nekdo: »Nima vsakdo v no-gah, dušica draga!«

Prikimal je rod mladih opičjakov, ki so se jim hrbtenice krivile in imeli so ploske noge: »Nima vsakdo v nogah.«

Pod svojo palmo je razmišljaj najpametnejši opičjak: »Oh, rodovi za splošno razmigavanje, kje ste? Pa naša telesa, izraz moči in energije?!«

Teško je pisati o opicah, ker potem vsi mislijo, da gre za ljudi.

Bum

PREPOVEDANE IGRE

Na našem koncu se otroci igrajo kar na prostem, med hišami, na cesti, vsem na očem. Tako je tudi prav. Na svežem zraku so in pod družbeno kontrolo.

Med njimi je tudi Jurko, ki pa ni kar si bodi. Ima namreč strica, ki budno spremlja nečakovo uveljavljanje v družbi kratkohladičnikov.

Jurku so kupili zračno puško. Prvi dan je še streljal v tarčo, kot so mu naročili in zagrozili. Potem pa se je že spravil nad vrabce, golobe, hišne številke in prometne znake. Ni bilo treba dolgo čakati in zažvenketala je prva šipa. Lastnik je prihitel ves odločen, da obračuna s škodljivcem. Nič ni bilo. Z njim je poročal stric. Segel je v denarnico in širokogrudno poplačal škodo. Za obrtnika pa ni poskrbel. Poskrbel je, da Jurku domači niso izprašili hlač. Pomežiknil je malemu in položil prst na usta.

Stric je imel tudi avto. Seveda so pre-mogli avtomobile tudi nekateri izmed staršev Jurkovih sovrstnikov. Toda njim še na misel ni prišlo, da bi težko prishuzeno vozilo zaupali otroku, da bi se pokazal pred tovariši. Stric seveda drugače, poleg tega pa je bil njegov avto še bolj imeniten od tistih hiškov. Dovolil je Jurku, da je vozil med hišami, vrtovi in skladovnicami drv. Jurko je žarel, ponosno je od-kimaval in pozabil, kod naj vozi. Z blat-nikom in odbijačem je zadel v hišni vo-gal. Otroci so se zbrali okrog avtomobila, tudi nekaj prijemov za čas, kadar karta da bi videli, kako se bo končala pedagoška

Krpanje — odlika našega gospodarstva ob koncu leta

poema. Stric ni izgubil glave. Glasno je dejal: »Oh, nič hudega. Saj zato pa je odbijač, ne pa, da ga vse dneve drgneš s sidolom kot nekateri.« in ošinil s pogledom ljudi na oknih. »Nič hudega ne bo tole, saj je za DOZ še premalo.« Pobožal je malega po glavi, sedel v avto in se od-peljal. Če povem po pravici, moram do-dati, da je doma ročno avtomobil toliko dodelal, da je lahko naslednje jutro stekel na DOZ in prijavil »majhno nezgodo«.

Jurko je igral karte z vrstniki. Saj veste, takole mladost na cesti, brez pra-vega nadzorstva. Sicer, kaj pa je to ta-kega, igrati karte. Saj niso za denar, sa-mo za kovanje, obrabljene novce in po-dobno. Stric je vedel, da Jurko igra kar-te, saj jih je večkrat tudi doma, kadar so imeli domači časa tudi zanj. Stric mu je bil najboljši inštruktor. Ne samo da ga je učil, kako naj »šnopsa«, pokazal mu je tudi nekaj prijemov, za čas, kadar karta ne »laufa«. Malčkom je bilo zelo žal za

izgubljenimi fucki, ki so se zbirali na Jurkovi strani. Močno so se poglobili v igre in končno opazili, da Jurko najbolje igra, kadar on razdeli karte. Prav tako kot ga je naučil stric. Ni bilo strica, da bi odklonil nevarnost pred grozečim obra-čunom. Otroci, čeprav manj poklicani in kvalificirani za vzgojo od staršev in strica, so kar sami poročevali. Jurku je ta vzgoj-ni prijem tudi najdlje ostal v spominu.

Ko sem napisal do sem, mi je oče pogledal preko rame in prebral, kar sem spet »napraskal«. Tako namreč imenuje moje novinarsko udejstvovanje.

»Ja,« je dejal, »saj takega Jurka pa tudi jaz poznam. Hej, mami, kje je že zdaj direktor, tisti Jure, ki je bil prej upravnik, tam čez cesto, pa je zavozil pod-jetje?«

Kakšna škoda, da nismo več otroci, vsa-kemu takemu Jurku bi jih naložili, če pa bi se nas dosti zbralo, pa še stricu.

mac

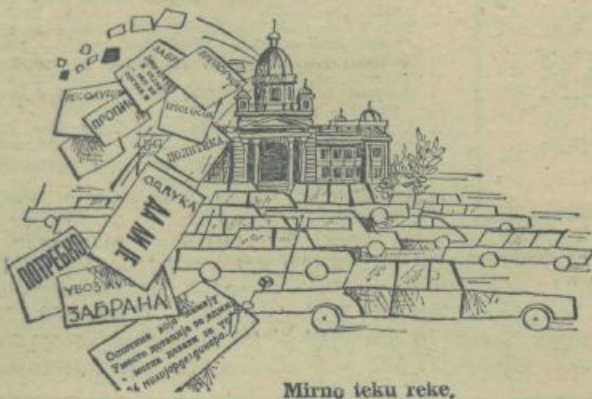
FESTIVAL JUGOSLOVANSKE POPEVKE

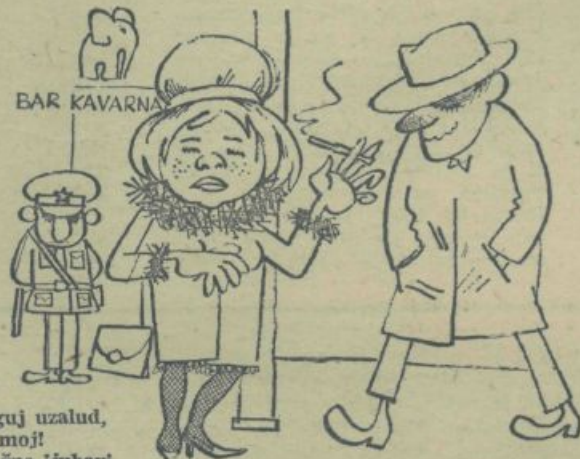
Ova dvorišta puna neba i ptica uđu ko muzika stara nekud duboko u nas i tu uvijek ostanu.

Stani, zar ne čuješ da te zove i šutnja... Plakat ću, zbog nas plakat nitko suze zaustavit neće.

Mirno teku reke,

Ne, ne tuguj uzalud, prijatelju moj! Zbog te lažne ljubavi ne krivj ceo svet.

ŠKORPIJONČKI

LE KAM Z NJIMI — Pred desetimi dnevi smo v časopisju videli nove avtomobile znamke Porsche za Ljudsko milico. Zelo bomo veseli, če bodo vrli miličniki na naših cestah našli primerne odseke, kjer bodo prišle odlike teh vozil povsem do izraza. Lahko bi si kupili kakšnega več, če bi le bili do zamejskih prometnih analfabetov tako »kruti« kot do rojakov. No, pa drugo leto!

PO KNEIPPOVIH STOPINJAH — V Akademskem kolegiju so sklenili, da bodo varčevali z dragoceno elektriko. Izključili so električne bojlerje za greje vode za umivanje. Izgubili bodo pri higieni, prihranili pa pri sredstvih. Stanovalcem priporočamo nakup Kneippovih navodil: Moje zdravljenje z vodo, katera imamo tudi v slovenskem prevodu.

O JAPONSKI — Za naše nogometarje je Japonska postala dežela zahajajočega sonca. Seveda pa stvar ni za skrbljujoča: grešni kozel je proglašen in vest pomirjena. Čez nekaj tednov pa bodo spet igrali za — naše denarce.

DVOJE RAZSTAV INDUSTRIJSKEGA OBLIKOVANJA — Te dni imamo v našem mestu kar dve razstavi industrijskega oblikovanja. Ena je v Moderni galeriji, druga, stalna, pa je v štacunah po mestu. Med obema sta dve bistveni razliki: v letih in v dosegljivosti eksponatov.

PROPADLI IZLET — Pred olimpiado je potovalna agencija Kompas iz Ljubljane sporočila, da napovedanega izleta v Tokio ne bo. Po sporočilih in rezultatih iz Tokia pa vidimo, da so izletniki vseeno odpotovali. Kar med prave tekmovalce in funkcionarje so se pomešali.

IGRE NA SREČO — Pri nakupovanju dobiš dandanašnji že za vsako figo še nagradni kupon za mačka v žaklju. Zdaj lahko igraš loterijo tudi pri nakupu in to kar dvojno: za dobrega ali nenagrajenega.

NAGLICA NI DOSTI PRIDA — Z gradbišč jadranske magistrale slišimo skromne vesti, češ, da ne gre vse kot je treba. V deževni jeseni se bodo mladinci potrudili, da vse odseke dogra-de do predvidenega roka. Čez nekaj let bomo govorili, da je le mladina gradila to cesto (pa naj bo takšna ali drugačna). Na podjetja in druge činite-lje, ki se pravočasno niso potrudili, bomo takrat že pozabili.

OB NEPRAVEM ČASU — Iz skupšči-ne smo slišali glasove poslancev, češ, naj se poskrbi za to, da bodo podatki, ki jih objavljajo razni organi točni, brez skrbnega friziranja. Kako kruti so tile poslanci. Prav zdaj to zahteva-jo, ko nas že tako glava boli.

Zanimanje Mnogi naši študentje se zelo zanimajo za aktualne dogodke. Zaradi tega berejo časopise med predavanji.

Kariera Nekoč je sedel na dveh stolih, zdaj pa se je zavalil v udoben naslonjač.

Pokvarjenec Neki majhen avtomobil je potožil svo-jemu prijatelju dvigalu: »Mama mi je pre-povedala igrati se s teboj. Pravi, da si strašno pokvarjen.«

Zavest Neki funkcionar je imel tako visoko za-vest, da je svojo plačo delil z delavci. Dru-gi so zaradi tega padali v nezavest.

PLENUM V SARAJEVU

Prve dni oktobra je bil v Sarajevu sedmi plenem Skupnosti jugoslovanskih univerz. Plenumu sta razen delegacij vseh univerz prisostvovala tudi Stanko Veselinov in Janec Vipotnik. Po izjavah udeležencev je bil to dosedaj najuspešnejši sestanek predstavnikov vseh univerzitetnih centrov. Razlog za to so bili zelo dobri referati in obširna razprava, v katerih so obravnavali skoraj vse večje probleme visokošolstva pri nas. Ti problemi so: statuti fakultet in univerz, »jugoslovanski standard« pri univerzitetnem pouku, podobnosti in razlike v učnih programih istih fakultet, znanstveno-raziskovalno delo na fakultetah, materialno vprašanje študentov in financiranje univerz in fakultet.

V razpravi okoli vsklajevanja fakultetnih in univerzitetnih statotov so največ govorili o samoupravljanju v teh samostojnih institucijah. Kot posebno vprašanje se tu pojavlja položaj študentov, saj so iznesli tezo, da študenti niso člani delovne skupnosti niti zainteresirani občani, ampak nekaj posebnega... Sklenili so, da bodo v bodoče poleg teritorialnih univerz ustanovljali tudi univerze sorodnih strok. Razprava o programih istih fakultet je jasno pokazala, da se bo treba na raznih interfakultetnih konferencah bolj potruditi in čim prej vsaj približno vskladiti učne programe različnih fakultet. Pokazalo se je namreč, da so razlike celo 50%, da se n. pr. ponekod predava 400 ur anatomije, drugod pa samo 120 ur itd. Udeleženci so največji del razprave posvetili socialno-ekonomskim pogojem študentov. Razveseljivo je, da so tudi o teh problemih razpravljali v veliki meri profesorji. Kot rešitev iz težkega položaja so predlagali hitro gradnjo študentskih domov in študentskih menz ter večjo angažiranost pri sistemu štipendiranja. Način kreditiranja študentov preko banke so pozitivno ocenili, vendar mislijo, da je treba še podrobneje predelati sistem kreditiranja in pogoje vračanja. Na koncu tridnevnih razprav so sprejeli nov statut skupnosti jugoslovanskih univerz, ki je prinesel nekaj bistvenih sprememb.

S. Rutar.

VEČ POZORNOSTI DRUŽABNEMU ŽIVLJENJU

Gotovo je, da želijo biti mladi ljudje, posebno pa še študentje, v središču sproščene družabnega življenja v okolju, v katerega so dejansko vključeni. Tako lahko večkrat slišimo, kako svojstveno noto dajejo mladi družabnemu življenju na Poljskem, v Angliji, v skandinavskih deželah, pa tudi v Beogradu, Zagrebu, v Novem Sadu in drugod.

V Ljubljani stojimo takšnemu sproščene življenju, ali pa smo vsaj stali, precej ob strani. Nekateri trdijo, da za to nimamo smisla, drugi zopet, da za takšne stvari ni časa. Zdi pa se nam, da leži osnovni vzrok nekje drugje: utonili smo v poplavi psevdodružabnih zabavnih artiklov (popevke, filmske in literarne plaže itd.), ki našo mladino še in še zaposlujejo,

čeprav se nam zdi, da se ob njih nikakor ne more izživeti. Naša mladina se vse preveč navdušuje za obilje popevkarskih festivalov, drvi v kino dvorane in to tedaj, kadar so na sporedu filmi povprečne in podpovprečne kvalitete, po šolah in fakultetah smo priče poplavi kriminalne literature. Treznjšemu človeku je včasih kar težko, ko morajo marsikdaj filmi, ki bi nas lahko marsikaj naučili, zaradi praznih dvoran že po dveh ali treh dneh iz programa. Tako pa lahko ugotovimo različne oblike kompenzacije neizživelih mladih, s katerimi nas seznanja psihopatologija ali pa kar kriminalistika.

Kulturna komisija pri UO ZSJ je uvidela, da je čas, da si naše družabno življenje kreiramo sami, zato je svoj program temeljito izpremenila. Za začetek bo v ta namen izkoristila tradicionalno prireditev ob sprejemu novincev na fakultete in visoke šole. Sklop prireditev so imenovali Velika sobota malega bruca. Prireditev se bo odvijala v treh delih.

Dopolodne bo na vseh fakultetah slovesna podelitev indeksov in sprejem v študentsko organizacijo ter razgovor z dekanom, profesorji in starejšimi študenti. V popoldanskem urah se bo v študentskem naselju formirala študentska karnevalska povorka in krenila skozi središče Ljubljane na Gospodarsko razstavišče, kjer bo zvečer zaključna prireditev z zabavno satiričnim programom in plesom. To je sicer šele okvirni program, ki ga bo kulturna komisija skušala ob podpori nekaterih institucij še izpopolniti in popestriti, saj je njen namen, da bi bila Velika sobota malega bruca centralna jesenska družabna prireditev mladih v Ljubljani.

Prireditev bo zaradi nepremostljivih ovir šele 14. novembra, študenti pa želijo ta večer predstaviti vse, kar na družabnem področju premorejo: od pevskih zborov, folklorne do satiričnega kabareta študentskega gledališča. Predvsem pa si žele prinesiti satire in veliko, veliko smeha Ljubljani, ki je doslej živela skoraj mimo nas vseh. Vse skupaj pa so le prvi poskusi pozitivne kulturne študentskega življenja, zato moramo prireditev v njihovih težnjah pravilno razumeti ter po svojih možnostih prispevati svoj del, vendar ne samo k realizaciji »Velike sobote malega bruca«, ampak vseh prireditev, ki bodo tej sledile.

S. Rutar

Novosti iz CTK

- Advances in heat transfer. Vol. 1. New York 1964 — 20024.
- Carter H. & M. Donker: Photo-electric devices in theory and practice. (Eindhoven 1963 — 20055)
- Culter P.: Semiconductor circuit analysis. New York (1964). — 20029
- Dorfman J. G.: Diamagnetismus und chemische Bindung. Leipzig 1964. — 19991
- King C. D. G.: Nuclear power system. New York (1964). — 19969
- Kek J. A.: Der elektrische Durchschlag in flüssigen Isolierstoffen. Eindhoven 1963. — 20090
- Nadenson G.: Introduction to elasticity. New York (1964). — 20031
- Physical acoustics. Vol. 1, Part. A. New York 1964. — 20025
- A programmed course in basic electronics. New York (1964). — 54699
- A programmed course in basic transistors. New York (1964). — 54698
- Rao C. N. R.: Chemical applications of infrared spectroscopy. New York 1963. — 20022

Prejšnji teden je na elektrotehniški fakulteti, na oddelku za šibki tok, diplomiral tisoči študent. Ob tej priložnosti je dekanat priredil majhno svečanost. Tisočemu diplomantu je med drugim čestital tudi prvi diplomant, ki je sedaj profesor na tej fakulteti. Izvedeli smo, da je to Aleksander Kostjov, rojen v Kotoru, sedaj s starši stalno živi v Splitu, sicer pa je ruskega porekla. Ker je študiral brez štipendije in študij končal v petih letih, smo ga hoteli poiskati in ga povprašati, kje se namerava zaposliti. Zal smo prišli prezgodaj in naredili le posnetek za zaprtimi vrati, ko so mu tekli še zadnji trenutki študentskega staža. Tudi pozneje nismo imeli sreče, ker je takoj po opravljeni diplomi odšel na odsluženje vojaškega roka.

SLOVENSKI PRAVNICI V ČRNOMLJU

Prejšnji teden so slovenski pravniki proslavljali 20-letnico ustanovitve pravosodnih ustanov. Osrednja proslava ob tej obletnici je bila minulo nedeljo v Črnomlju. Slavnosti so se udeležili poleg številnih slovenskih pravnikov tudi študentje pravne fakultete iz Ljubljane, tako da je republiški sekretar za pravosodje Franc Kutin v otvoritvenem govoru označil slavlje kot srečanje starejše in mlajše generacije.

O ustanavljanju sodstva med NOB je govoril zvezni sekretar za proračun in občo upravo Zoran Polič, ki je bil nekdanj načelnik oddelka za sodstvo pri glavnem štabu NOV in PO Slovenije. V svojem govoru je Zoran Polič poudaril, da začetki oblikovanja sodstva in drugih pravnih odnosov niso bili ločen proces revolucionarnega gibanja, temveč del potreb po družbenih spremembah.

Ob 20-letnici pravosodnih ustanov je izšla posebna dokumentirana številka Pravnika, glasila za pravno teorijo in prakso. Ta zvezek Pravnika je uredil poseben uredniški odbor, ki ga je vodil dr. Teodor Tomišek.

B. M.

Od Ljubljane do Skopja

NOVI SAD: Čeprav so bili novosadski študentje zelo zadovoljni s pogoji smučanja na Crepoljskem pri Sarajevu, je Zveza za telesno kulturo pri novosadski univerzi že ukrenila vse potrebno, da svojim študentom tudi v letošnji zimi omogoči še boljše in udobnejše bivanje. V ta namen so sklenili pogodbo z upravo novozgrajene doma Počitniške zveze v Velenju. V času od 15. januarja do 15. februarja bo v izmenah po deset dni v Velenju letovalo po 30 študentov iz Novega Sada. Predsednik komisije za telesno kulturo si je sam ogledal dom v Velenju in po vrnitvi v Novi Sad izjavil: »Dom v Velenju je moderen objekt. Razpolaga s sobami, v katerih sta dve do tri postelje. Imajo pa tudi toplo in hladno vodo ter centralno kurjavo. Poleg dvorane za ples in televizijske sobe je v domu tudi okusen bar, celokupen objekt pa je v samem centru mesta poleg modernega hotela »Paka«. Gostitelji bodo dali svojim gostom na razpolago tudi zimski bazen s toplo vodo in drsališče. Ker so pogoji za smučanje zelo ugodni, bomo organizirali začetni in nadaljevalni smučarski tečaj, tisti pa, ki čutijo veselje do skakalnega športa, bodo vadili na smučarski skakalnici. V vsaki izmeni bomo priredili tudi izlet na Pohorje in Logarsko dolino. Del stroškov bo krila naša komisija iz sredstev, ki so namenjena rekreaciji študentov.«

Beograd: Na nedavnem sestanku univerzitetnega odbora so razpravljali o podelitvi mest v študentskih domovih po posameznih fakultetah. Dosedanji način, da vse fakultete dobe mesta v vseh domovih, se je pokazal kot nepraktičen. Sklenili so, da bodo po posameznih domovih namestili študente iz istih fakultet. Pri tem so posebej upoštevali, da fakulteta dobi dom, ki ji je najbližji, kolikor pa to ni mogoče, pa vsaj dom, ki je s fakulteto dobro prometno povezan. Seveda pa niso mogli najti za vse fakultete najboljše reši-

tve, kar je povzročilo živo razpravo.

Z novim načinom razdelitve domov bodo študentje precej prihranili na prevozu, prav tako pa so ustvarjeni boljši pogoji za organizacijo družbenega življenja v domovih, saj se je doslej dogajalo, da so v eni sobi stanovali študentje različnih fakultet.

Dubrovnik: V Dubrovniku je bil nedavno zaključen 9. mednarodni seminar Univerza danes. Prisostvovalo mu je veliko število profesorjev iz 25 držav, preko 60 predstavnikov mednarodnih študentskih združenj in predstavniki mednarodnega združenja študentov.

Številne študije in referati so obdelali predvsem dve aktualni visokošolski temi: Demokratizacija visokošolskega izobraževanja in Doprinosa univerze k širjenju ideje miru. Med drugim so razpravljali o pogojih za sprejem na fakultete, o možnostih visokošolskega izobraževanja žen, o oblikah in o materialnih pogojih študija kot faktorju demokratizacije izobraževanja. Veliko število prisotnih je potrdilo pomen in aktualnost tematike, o kateri so razpravljali.

Niš: Na vse fakultete na področju SR Srbije se je v novem šolskem letu vpisalo manj študentov, kakor bi jih le-te lahko sprejele. Izjema je medicinska fakulteta v Nišu, na katero se je želelo vpisati skoraj 400 novincev. Fakulteta je sprejela le 214 novih študentov in to izključno odlične in prav dobre dijake. Zelo malo študentov se je v Nišu vpisalo na tehniške fakultete, kjer je število vpisanih manjše od 80% zmogljivosti. Na splošno je v SR Srbiji izven Beograda v 18 mestih s fakultetami in višjimi šolami zelo malo novincev, v večini primerov zaradi majhnega števila kandidatov, v manjši meri pa tudi posledica tega, ker nekatere fakultete in višje šole sprejemajo tako malo novincev, da se postavlja vprašanje, ali je njihov obstoj sploh upravičen.